

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „**MHSR**“) predkladá návrh novely zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „**ZoE**“), zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach (ďalej len „**ZoR**“), a zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (ďalej len „**živnostenský zákon**“) z dôvodu transpozície balíka opatrení pod označením tzv. „Čistá energia pre všetkých Európanov“ (Clean Energy for all Europeans Package – ďalej len „**CEP**“), ktorý Európska komisia predstavila 30. novembra 2016. CEP obsahuje okrem iného opatrenia v oblasti vnútorného trhu s elektrinou a bezpečnosti dodávok elektriny, ďalej v oblasti energetickej efektívnosti, využívania obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „**OZE**“) a pravidiel pre riadenie energetickej únie (governance). Tri hlavné ciele CEP sú:

- uprednostňovať energetickú efektívnosť,
- dosiahnuť celosvetovo vedúce postavenie v oblasti energie z OZE a
- zabezpečiť spravodlivé podmienky pre spotrebiteľov.

Trendy v oblasti vnútorného trhu s elektrinou, ktoré zahŕňajú o. i. integráciu nových prvkov sústavy a účastníkov trhu, sú upravené najmä nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou (ďalej len „**nariadenie (EÚ) 2019/943**“) a smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (ďalej len „**smernica (EÚ) 2019/944**“).

Nariadenie (EÚ) 2019/943 bolo prijaté v júni 2019 a od 4. júla 2019 (dvadsiaty deň po dni uverejnenia v Úradnom vestníku EÚ) je účinné. Uplatniteľnosť nariadenia (EÚ) 2019/943 je podľa čl. 71 ods. 2 stanovená od 1. januára 2020, pričom niektoré časti sú uplatniteľné už dňom nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Ide najmä o články, ktoré pojednávajú o:

- preskúmaní ponukových oblastí (čl. 14),
- akčných plánoch (čl. 15),
- koncepčných zásadách kapacitných mechanizmov (čl. 22 ods. 4),
- posudzovaní primeranosti zdrojov na európskej úrovni (čl. 23 ods. 3 a 6),
- zriadení a poslaní regionálnych koordinačných centier (čl. 35 a 36) a
- práve členských štátov EÚ vydať podrobnejšie opatrenia (čl. 62).

Smernica (EÚ) 2019/944 bola tiež prijatá v júni 2019 a nadobudla účinnosť 4. júla 2019. Transpozícia do národného práva má byť v súlade s čl. 71 vykonaná do 31. decembra 2020 (s výnimkou niektorých ustanovení týkajúcich sa zmeny smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES, ktoré musia byť vykonané v skorších termínoch).

Ďalšími legislatívnymi aktmi CEP sú:

- smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/844 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov a smernica 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti,
- smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (ďalej len „**smernica (EÚ) 2018/2001**“),

- smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2002 z 11. decembra 2018, ktorou sa mení smernica 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti,
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013,
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/941 z 5. júna 2019 o pripravenosti na riziká v sektore elektrickej energie a o zrušení smernice 2005/89/ES (ďalej len „**nariadenie o pripravenosti na riziká**“),
- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942 z 5. júna 2019, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „**nariadenie (EÚ) 2019/942**“).

ZoE v súčasnosti vytvára právny rámec pre podnikanie v energetických odvetviach, ustanovuje práva a povinnosti jednotlivých účastníkov trhu s elektrinou a s plynom a pravidlá pre výkon štátnej správy v energetike. Cenovú a vecnú reguláciu v odvetví elektroenergetiky a plynárenstva upravuje ZoR, ktorý ďalej vymedzuje postavenie a pôsobnosť Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „**URSO**“) ako jediného a samostatného regulátora pre sieťové odvetvia a povinnosti regulovaných subjektov.

Základné princípy, z ktorých súčasná zákonná úprava vychádza, sú v rámci členských štátov EÚ naďalej platné, dochádza však k rozšíreniu niektorých z nich, respektíve k zavádzaniu nových princípov a rovnako nových účastníkov trhu s elektrinou (a plynom) v záujme podpory jednotného trhu s elektrinou, stability a bezpečnosti trhu s elektrinou a zaistenia ochrany jednotlivých subjektov, najmä koncových odberateľov elektriny.

Návrh novely ZoE prináša najmä tieto zmeny:

- právnu úpravu nových účastníkov trhu s elektrinou a trhu s plynom,
- právnu úpravu akumulácie,
- čiastočnú dereguláciu maloobchodných cien elektriny a plynu a súvisiace zmeny v oblasti ochrany spotrebiteľa,
- úpravu doterajších právnych podmienok pre nasadzovanie tzv. inteligentných meracích systémov (ďalej len „**IMS**“) do konkrétnych odberných miest,
- právnu úpravu obstarávania podporných služieb k dosiahnutiu a udržaniu bezpečnej a spoľahlivej prevádzky prenosovej alebo distribučnej sústavy v reálnom čase a ďalšie nové práva a povinnosti prevádzkovateľov distribučných sústav (ďalej len „**PDS**“) a prevádzkovateľa prenosovej sústavy (ďalej len „**PPS**“),
- úpravu dátových tokov spojených s novými procesmi.

Medzi nových účastníkov trhu patria aktívny odberateľ, energetické spoločenstvo, prevádzkovateľ zariadenia na uskladňovanie elektriny a agregátor. Okrem práv a povinností týchto nových účastníkov trhu je navrhnutý aj spôsob ich vstupu na trh, a to pri zachovaní súčasného konceptu udeľovania povolení, resp. potvrdenia o splnení oznamovacej povinnosti.

Prehľad návrhu regulácie nových subjektov na trhu je uvedený nižšie.

	Oprávnenie na podnikanie	„Jednoduché“ oznámenie podľa § 4 ods. 9 ZoE
Aktívny odberateľ, prevádzkovateľ zariadenia na uskladňovanie elektriny alebo energetické spoločenstvo s energetickými zariadeniami do 11 kW	nie	nie
Odberateľ, ktorý nespadá do kategórie aktívneho odberateľa, alebo energetické spoločenstvo prevádzkujúce činnosti nielen pre svojich členov s energetickými zariadeniami nad 11 kW	áno, oprávnenie na výrobu elektriny alebo oprávnenie na uskladňovanie elektriny (príp. oba typy oprávnenia)	nie
Aktívny odberateľ alebo energetické spoločenstvo vyrábajúce alebo uskladňujúce elektrinu pre svojich členov s energetickými zariadeniami 11 kW – 1 MW	nie	áno
Aktívny odberateľ alebo energetické spoločenstvo s energetickými zariadeniami nad 1 MW	áno, oprávnenie na výrobu elektriny alebo oprávnenie na uskladňovanie elektriny (príp. oba typy oprávnenia)	nie
Aktívny odberateľ dodávajúci elektrinu	nie	áno
Energetické spoločenstvo dodávajúce elektrinu (samov vyrobenú alebo nakúpenú na trhu) len svojim členom alebo vykonávajúce činnosť agregácie len pre svojich členov	nie	áno
Energetické spoločenstvo dodávajúce elektrinu (samov vyrobenú alebo nakúpenú na trhu) nielen pre svojich členov alebo vykonávajúce činnosť agregácie nielen pre svojich členov	áno, oprávnenie na dodávku elektriny	nie
Agregátor (okrem energetických spoločností – vid' vyššie)	áno, oprávnenie na dodávku elektriny	nie
Energetické spoločenstvo prevádzkujúce distribučnú sústavu	áno, oprávnenie na distribúciu elektriny	nie
Prevádzkovateľ zariadenia na uskladňovanie energie (nie odberateľ)	áno, oprávnenie na výrobu elektriny alebo oprávnenie na uskladňovanie elektriny (príp. oba typy oprávnenia)	nie

Za **aktívnych odberateľov** sa všeobecne považujú koncoví odberatelia elektriny, ktorí popri samotnom spotrebovaní (odbere) elektriny zo sústavy v určitom rozsahu elektrinu tiež vyrábajú, a prípadne aj dodávajú na trh, a ktorí dokážu tiež upraviť svoje spotrebiteľské správanie tak, že môžu byť zdrojom dodatočnej flexibility pre trh.

Energetickým spoločenstvom sa rozumie občianske energetické spoločenstvo podľa smernice (EÚ) 2019/944 a komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov podľa smernice (EÚ) 2018/2001, ktoré smerujú k organizácii komunitárnych aktivít v oblasti energetiky, a to cez právnickú osobu založenú špecifickými osobami, s demokratickými princípmi riadenia, za nekomerčným účelom a na nediskriminačnom základe vo vzťahu k ostatným účastníkom trhu, pričom komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov môže pôsobiť nielen na trhu s elektrinou, ale aj na trhoch s inými energiami, ak je splnená podmienka,

že ide o energiu z OZE. V návrhu zákona je teda upravený vstup energetických spoločností na trh v prípade výkonu ich rôznych rolí, procedúra osvedčovania energetických spoločností, ich práva a povinnosti na trhu s elektrinou a v prípade komunít vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov aj na trhu s plynom.

Ďalším novým účastníkom trhu s elektrinou je **agregátor**. Predkladaný návrh zákona obsahuje komplexnú právnu úpravu činnosti agregácie, keďže agregácia je z hľadiska smernice (EÚ) 2019/944 jedným z nových fenoménov a mala by priniesť rozvoj nových služieb v oblasti riadenia spotreby, flexibility aj ponuky nových produktov pre poskytovanie podporných služieb.

Koncepcne je upravená aj téma **akumulácie** vrátane práv a povinností prevádzkovateľa zariadenia na uskladňovanie elektriny, pretože zvyšovanie akumulčných schopností elektroenergetických sústav je súčasným trendom na celom svete ako reakcia na zvyšujúcu sa výrobu energie z OZE. Hoci je flexibilita (schopnosť sústavy reagovať na neočakávané výkyvy výroby a spotreby) dosiahnuteľná zlepšeným riadením konvenčných zdrojov, sústav alebo spotreby, v stále väčšej miere sa uplatňujú tiež akumulčné systémy. Ich účelom je časové riadenie spotreby elektriny vyrobenej intermitentnými zdrojmi energie, teda vyrovnanie rozdielných okamihov výroby elektriny a potreby jej spotreby, prípadne uskladnenie elektriny pre vlastnú potrebu výrobcu elektriny. Uskladňovanie elektriny nebolo v minulosti prioritou EÚ pri koncipovaní strategických zámerov rozvoja energetiky – čiastočne preto, že v energetike založenej na fosílnych palivách boli výhody skladovania obmedzené, a čiastočne preto, že vznikajúce technológie neboli pre skladovanie vo veľkom meradle ekonomicky výhodné. Z tohto dôvodu nebola problematika akumulácie skôr riešená zo strany EÚ ani legislatívne. Nové možnosti skladovania sa však stávajú dôležitou súčasťou energetického systému s rýchlym pokrokom v oblasti nových technologických riešení (predovšetkým batérií) a rastúcim podielom variabilnej výroby obnoviteľnej energie.

Zmeny v oblasti právnej úpravy ochrany spotrebiteľa súvisia tiež s čiastočnou dereguláciou cien dodávok elektriny a plynu (pozn.: úprava v oblasti cenovej regulácie maloobchodných dodávok elektriny a plynu je predmetom inej novely zákona v skrátanom legislatívnom konaní), a to s dôrazom na slobodnú voľbu dodávateľa/agregátora, právo na zmenu dodávateľa/agregátora a pravidlá pre poplatky s ňou spojené, práva pri kolektívnej zmene dodávateľa, právne zakotvenie nástroja na porovnávanie ponúk dodávateľov, pravidlá pre obsahové i formálne náležitosti faktúr a informácií o vyúčtovaní, právo na mimosúdne urovanie sporov a pravidlá pre dojednávanie zmlúv vrátane zmlúv s dynamickou cenou.

Jednou z podmienok pre rozvoj súčasných a nastupujúcich trendov (agregácia, flexibilita, dynamické ceny) je zavedenie IMS. Realizácia IMS je kľúčovým prvkom pre rozvoj sietí a zároveň neoddeliteľnou súčasťou tzv. inteligentných sietí (smart grids). IMS by tiež mali napomôcť k lepšiemu informovaniu o tokoch v jednotlivých častiach elektrizačnej sústavy a ich optimalizácii. Predkladaný návrh zákona naďalej počíta so zavádzaním IMS na základe analýzy ekonomických prínosov vyplývajúcich zo zavedenia rôznych foriem IMS a nákladov na ich obstaranie, inštaláciu a prevádzku pre jednotlivé kategórie koncových odberateľov elektriny, ktorú vypracuje MHSR v spolupráci s ÚRSO, je však zvolené iné legislatívne riešenie. Tiež sa ustanovuje právo koncového odberateľa elektriny na inštaláciu IMS (a tomu zodpovedajúca povinnosť PDS), ak sú splnené dané podmienky.

Ďalšie **nové povinnosti PDS a tiež PPS** sa týkajú obstarávania podporných služieb a flexibility, verejných konzultácií pri vypracovaní plánu rozvoja sústavy a prevádzkového poriadku, posúdenia primeranosti zdrojov na účely prípadného zavedenia kapacitného mechanizmu a všeobecne spolupráce PDS a PPS s inými účastníkmi trhu. Zakotvený je tiež režim prevádzky zariadení na uskladňovanie elektriny a nabíjajúcich staníc zo strany PDS a PPS, pričom ako východiskový je stanovený zákaz vlastníť, vyvíjať, spravovať alebo prevádzkovať

zariadenie na uskladňovanie elektriny alebo nabíjaciu stanicu pre iné než vlastné použitie. Výnimky sú možné v prípade zariadení na uskladňovanie elektriny, ak ÚRSO udelí súhlas. Prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy, ktorá spĺňa požiadavky kladené na uzavreté distribučné sústavy, môže so súhlasom ÚRSO prevádzkovať zariadenie na uskladňovanie elektriny aj nabíjaciu stanicu.

Požiadavky na digitalizáciu energetiky sú v návrhu zákona zhmotnené v elektronickom systéme prevádzkovanom organizátorom krátkodobého trhu s elektrinou (ďalej len „OKTE“), ktorý má OKTE umožniť komunikovať a robiť právne úkony voči účastníkom trhu s elektrinou orgánom štátnej správy energetike v elektronickej podobe.

Návrh novely ZoR prináša najmä tieto zmeny:

- rozšírenie doterajších právomocí ÚRSO v súvislosti s vyššie uvedenými zmenami v ZoE a požiadavkami smernice (EÚ) 2019/944,
- novú úpravu cieľov činnosti ÚRSO, spolupráce ÚRSO s regulačnými orgánmi členských štátov, Európskou komisiou a Agentúrou Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej tiež len „ACER“), pôsobnosti ÚRSO vo vzťahu k regionálnemu koordinačnému centru, postupu ÚRSO pri vydávaní koordinovaných rozhodnutí,
- čiastočnú dereguláciu cien dodávok elektriny a plynu v nadväznosti na úpravu v ZoE,
- rozšírenie doterajšieho rozsahu vecnej regulácie,
- rozšírenie právnej úpravy pre riešenie sporov o spory medzi novými účastníkmi trhu s elektrinou a rozšírenie kompetencií ÚRSO pri rozhodovaní sporov.

Návrh novely živnostenského zákona zohľadňuje existenciu nových činností v energetike a vymedzuje, či sa podnikateľský výkon danej činnosti riadi ZoE alebo živnostenským zákonom.

Navrhovaná právna úprava je nevyhnutná, pretože ide o transpozíciu opatrení zavádzaných smernicou (EÚ) 2019/944 a čiastočne tiež smernicou (EÚ) 2018/2001 do vnútroštátneho právneho poriadku SR. Transpozičná lehota smernice (EÚ) 2019/944 pritom uplynula už 31. decembra 2020. Reforma energetickej legislatívy pre nový dizajn trhu je navyše jednou z priorít Plánu obnovy a odolnosti SR a jej prijatie umožní čerpanie únijských finančných prostriedkov s definovanými míľnikmi.

Návrh zákona bude mať pozitívny vplyv na podnikateľské prostredie, pozitívne sociálne vplyvy, pozitívny vplyv na životné prostredie a čiastočne pozitívny vplyv na informatizáciu spoločnosti. Návrh zákona nepredpokladá vplyv na rozpočet verejnej správy, služby verejnej správy pre občana, ani vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Očakáva sa vplyv navrhovaných opatrení na podnikateľské prostredie celkovo, najmä vzhľadom na vstup nových aktérov na trh s elektrinou. Nová právna úprava zavedie a zadefinuje nové činnosti a subjekty pôsobiace v oblasti elektroenergetiky, ktoré môžu tieto činnosti vykonávať, čím sa otvoria možnosti pre nové podnikateľské aktivity na elektroenergetickom trhu. Navrhovaný koncept čiastočnej deregulácie cien elektriny a plynu umožní zvýšenie konkurencie na trhu.

Predpokladá sa pozitívny dopad novej legislatívy z pohľadu sociálnych vplyvov, nakoľko predkladaný legislatívny návrh posilní možnosti všetkých odberateľov aktívne sa zapájať do účasti na energetickom trhu, riadiť vlastnú spotrebu či znižovať náklady na energie formou poskytovania flexibility alebo inštalácie zariadení na výrobu energií z OZE. Posilnenie právomocí ÚRSO v oblasti ochrany spotrebiteľa a zabezpečí zvýšenie ochrany práv odberateľov elektriny a plynu. Koncept deregulácie cien otvorí priestor pre vstup konkurenčných subjektov na trh, a tým by mal prispieť k rozvoju hospodárskej súťaže, z ktorej by v konečnom dôsledku

mal čerpať výhody koncový odberateľ, najmä v dlhodobom horizonte znížením koncových cien energií a skvalitnením ponúkaných služieb. Predkladaný návrh zároveň definuje energetické spoločenstvá ako nových aktérov trhu, ktoré sú ďalšou možnosťou pre odberateľov, ako sa môžu priamo podieľať napr. na výrobe alebo spoločnom využívaní elektriny/plynu, resp. všeobecne na trhu s elektrinou alebo trhu s plynom. Hlavný rozdiel oproti tradičným spoločnostiam spočíva v tom, že primárnym cieľom komunitných energetických iniciatív nie je dosahovanie zisku, ale poskytovanie ekonomických, environmentálnych a sociálnych prínosov ich členom.

Ďalej sa očakáva pozitívny vplyv návrhu zákona na životné prostredie, najmä na kvalitu ovzdušia, lebo sa kladie dôraz na ďalší rozvoj výroby elektriny z OZE. Čiastočne pozitívny vplyv na informatizáciu spoločnosti vplyvom zavedenia nástroja na porovnávanie ponúk dodávateľov (porovnávací portál) pre koncových odberateľov v domácnosti a malých odberateľov mimo-domácnosti, ktorý bude spĺňať požiadavky smernice (EÚ) 2019/944.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, so zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom EÚ.

Zákon nadobudne účinnosť 1. októbra 2022. Niektoré časti zákona nadobúdajú účinnosť od 30. júla 2022.

Dôvodová správa

B. Osobitná časť

K Čl. I

K bodom 1 až 17 (§ 2)

Doterajšie definície základných pojmov sú upravené tak, aby boli v súlade so znením a novými požiadavkami smernice (EÚ) 2019/944 (prístup do sústavy, univerzálna služba, zariadenie na výrobu elektriny, elektroenergetické zariadenie, podporná služba, regulačná elektrina, dodávanie elektriny). Tiež sú zavedené nové definície pojmov (nefrekvenčná podporná služba, regulačná služba, odovzdávacie miesto, zdieľanie elektriny, zdieľanie plynu, zabezpečovanie rovnováhy, dynamická cena elektriny, agregácia, flexibilita, aktivácia flexibility, uskladňovanie elektriny, zariadenie na uskladňovanie elektriny, plne integrovaný prvok sústavy, riadenie preťaženia, pojem „takmer v reálnom čase“, interoperabilita, informácie o vyúčtovaní za dodávku elektriny a informácie o vyúčtovaní za dodávku plynu). Zavedenie nového pojmu „regulačná služba“ súvisí s prevzatím terminológie EÚ (podľa nariadenia Komisie (EÚ) 2017/2195).

Definícia pojmu malý zdroj bola v ZoE zrušená, keďže aby bola využiteľná pre koncept aktívneho odberateľa, musela by zahŕňať aj výrobu elektriny z neobnoviteľných zdrojov energie. V takom prípade by však bol rozpor medzi definíciou pojmu malý zdroj podľa ZoE a podľa zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „**zákon o podpore OZE**“). Zrušenie definície pojmu malý zdroj v ZoE však nemá žiadny praktický dopad – v ZoE sa namiesto toho ďalej pracuje s pojmom „zariadenie na výrobu elektriny s inštalovaným výkonom do 11 kW“, teda malý zdroj prakticky zrušený nie je, ide len o zrušenie pôvodného pojmu.

Nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944 boli doplnené pojmy (jalový elektrický výkon, dodávanie/ zariadenie na kompenzáciu jalového elektrického výkonu) v súvislosti s riešením problematiky tokov jalového elektrického výkonu a jeho kompenzácie, ktoré reflektuje dohodu dotknutých účastníkov trhu (PPS a PDS).

Tiež nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944 sa upravuje definícia pojmu „distribučná sústava“ s cieľom umožnenia viacnásobného využitia prvkov distribučných sústav.

V definícii energetického mixu bolo ďalej slovo „vydané“ nahradené slovom „uplatnené“. Až s uplatnením je spojené právo dodávateľa elektriny uviesť pri vyúčtovaní dodanej elektriny koncovému odberateľovi elektrinu ako elektrinu vyrobenú z obnoviteľného zdroja energie, a tak až uplatnením dochádza k zmene konkrétneho energetického mixu.

K definícii zdieľania elektriny/plynu:

Dodávka elektriny je podľa platného znenia ZoE a aj podľa smernice (EÚ) 2019/944 definovaná ako predaj elektriny odberateľom, teda ako odplatný vzťah. Rovnako odberateľ elektriny je definovaný ako osoba, ktorá nakupuje elektrinu. Súčasne však smernica (EÚ) 2019/944 ukladá členskému štátu povinnosť umožniť zdieľanie elektriny a smernica (EÚ) 2018/2001 aj zdieľanie plynu – pojem zdieľanie elektriny/plynu nie je smernicou (EÚ) 2019/944 ani smernicou (EÚ) 2018/2001 definovaný, ale je používaný v kontexte aktívneho odberateľa a energetických spoločností. Zdieľanie elektriny/plynu sa teda od dodávky elektriny/plynu tak, ako je definované ZoE a smernicou (EÚ) 2019/944, spravidla bude odlišovať tým, že pôjde o bezodplatnú dodávku elektriny/plynu alebo že platba nebude priamo úmerným protiplením za dodávku elektriny/plynu (právo na zdieľanie elektriny/plynu bude

upravené v zakladateľskom dokumente energetického spoločenstva a bude napr. podmienené poskytnutím členského vkladu). Z vyššie uvedených dôvodov nemožno terminologicky podradiť zdieľanie elektriny/plynu pod dodávku elektriny/plynu a je potrebné zaviesť osobitnú definíciu.

K bodom 18 až 27 (§ 3)

Doterajšie definície pojmov sú upravené tak, aby boli v súlade so znením a novými požiadavkami smernice (EÚ) 2019/944 (dodávateľ poskytujúci univerzálnu službu, elektroenergetický podnik, dodávateľ elektriny/plynu, poskytovateľ podporných služieb, závislý – pôvodne zraniteľný – odberateľ elektriny/plynu). Úprava definície pojmu chránený odberateľ plynu súvisí so zrušením pojmu malý podnik. Tiež sú zavedené nové pojmy (agregátor, nezávislý agregátor, poskytovateľ flexibility a prevádzkovateľ zariadenia na uskladňovanie elektriny).

Ďalej sa zrušila definícia pojmu oprávnený odberateľ elektriny/plynu, keďže po novom má právo na výber dodávateľa elektriny/plynu každý odberateľ elektriny/plynu.

K solidarite v dodávkach plynu:

Dopĺňajú sa definície pojmov „odberateľ plynu chránený solidaritou“ a „solidarita“ v súvislosti s doplnením úpravy „solidarity v dodávkach plynu“ v nadväznosti na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938 z 25. októbra 2017 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 994/2010 (ďalej len „**nariadenie (EÚ) 2017/1938**“).

Navrhuje sa v súlade s čl. 2 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2017/1938 definovanie novej kategórie odberateľov plynu „odberateľ plynu chránený solidaritou“. Len pre uvedenú kategóriu odberateľov sa v prípade, že sa uplatňuje mechanizmus solidarity (aj v prípade poskytovania aj v prípade prijímania solidarity), zabezpečuje dodávka plynu.

Navrhuje sa v súlade s čl. 13 nariadenia (EÚ) 2017/1938 ustanovenie definície solidarity v dodávkach plynu, ktoré môže znamenať poskytovanie solidarity – t. j. dodávky plynu inému členskému štátu EÚ alebo prijímanie solidarity – t. j. dodávky plynu z iného členského štátu EÚ. V prípade ohrozenia dodávok plynu pre kategóriu „odberateľov plynu chránených solidaritou“ je možné spustiť mechanizmus solidarity, t. j. požiadať o dodávku plynu z iných členských štátov EÚ pre odberateľov chránených solidaritou.

K bodom 28 až 32 (§ 4)

Úprava podnikania v energetike reflektuje zavedenie nových činností uskladňovania elektriny a agregácie a existenciu nových subjektov na trhu s elektrinou.

Ustanovuje sa, že výroba a uskladňovanie elektriny v zariadeniach s inštalovaným výkonom do 11 kW výrobcom alebo prevádzkovateľom zariadenia na uskladňovanie elektriny nie je podnikaním, teda nie je potrebné povolenie ani potvrdenie o splnení oznamovacej povinnosti, a tieto činnosti zároveň nepodliehajú jednoduchej oznamovacej povinnosti podľa ods. 9.

Podnikaním v energetike nie je ani výroba a uskladňovanie elektriny v zariadeniach s inštalovaným výkonom do 1 MW a dodávka elektriny v prípade aktívneho odberateľa. Na výkon týchto činností teda aktívny odberateľ nepotrebuje povolenie ani potvrdenie o splnení oznamovacej povinnosti, ale vzťahuje sa na neho jednoduchá oznamovacia povinnosť podľa ods. 9 (z ktorej sú vyňaté výroba a uskladňovanie elektriny v zariadeniach s inštalovaným výkonom do 11 kW). Ak by aktívny odberateľ vyrábala elektrinu v zariadení na výrobu elektriny alebo uskladňoval elektrinu v zariadení na uskladňovanie elektriny s inštalovaným výkonom nad 1 MW, musel by mať povolenie na výrobu/uskladňovanie elektriny – išlo by však stále

o aktívneho odberateľa (ak by teda bolo splnené kritérium, že daná činnosť nie je jeho hlavnou podnikateľskou alebo inou hospodárskou činnosťou) a naďalej by sa na neho vzťahovali povinnosti výrobcu alebo prevádzkovateľa zariadenia na uskladňovanie elektriny len v rozsahu vymedzenom v § 35. Vychádza sa z toho, že podľa smernice (EÚ) 2019/944 nie je podmienkou výkonu činnosti aktívneho odberateľa splnenie výkonového limitu prevádzkovaného zariadenia a súčasne smernica (EÚ) 2019/944 neobmedzuje členský štát v tom, aby činnosť aktívneho odberateľa bola za určitých okolností predmetom administratívneho povolenia (čl. 15 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944).

Podmienku, že výroba, uskladňovanie alebo dodávka elektriny alebo poskytovanie flexibility aktívnym odberateľom nesmú predstavovať jeho hlavnú podnikateľskú alebo inú hospodársku činnosť, ktorú obsahuje definícia aktívneho odberateľa podľa čl. 2 ôsmeho bodu smernice (EÚ) 2019/944, sa navrhuje špecifikovať v ods. 6 tak, že za aktívneho odberateľa sa považuje odberateľ elektriny mimo domácnosti, ak príjmy z uvedených činností v súčte za posledné účtovné obdobie nepresahujú príjmy z inej podnikateľskej činnosti. Ak táto podmienka nie je naplnená, má daná osoba postavenie výrobcu, prevádzkovateľa zariadenia na uskladňovanie elektriny alebo dodávateľa elektriny a vzťahujú sa na ňu všetky príslušné práva a povinnosti. V prípade činnosti poskytovania flexibility, ak nebude vykonávaná aktívnym odberateľom a pôjde o podnikateľský výkon činnosti, pôjde o živnostenské podnikanie, a nie o podnikanie v energetike (táto činnosť nie je uvedená vo výpočte v ods. 1). V tomto zmysle sa navrhuje úprava živnostenského zákona. V prípade odberateľov elektriny v domácnosti sa navrhuje považovať ich pri výkone niektorej z uvedených činností za aktívnych odberateľov vždy, pretože u odberateľov elektriny v domácnosti (teda subjektov, ktorí nevykonávajú žiadnu podnikateľskú činnosť), nie je možné porovnávať, či prípadný príjem z činnosti aktívneho odberateľa je jeho hlavnou alebo vedľajšou podnikateľskou činnosťou. Tiež právnické osoby založené na iný než podnikateľský účel (typicky napr. školy, nemocnice apod.) sa navrhuje automaticky považovať za aktívnych odberateľov a nepomeriavať ich príjmy z rôznych činností.

V prípade energetických spoločností a komunít vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov je kritériom pre použitie rovnakého režimu ako v prípade aktívneho odberateľa fakt, že ide o výrobu elektriny, uskladňovanie elektriny, agregáciu alebo dodávku elektriny a výrobu alebo dodávku biometánu výlučne pre svojich členov. Ak by teda napr. energetické spoločnosti dodávalo elektrinu (aj) iným osobám než jeho členom, muselo by mať na takú činnosť povolenie ako akýkoľvek iný dodávateľ elektriny.

Ďalej došlo k úprave ods. 7 (pôvodného ods. 5), kde sa po novom uvádza, že za podnikanie v energetike sa nepovažuje výroba elektriny pri prevádzke dopravných prostriedkov elektrickej trakcie. Tým sa rozumejú všetky elektrické hnacie koľajové vozidlá, ktoré sú pripojené do miestnej distribučnej sústavy, odoberajú z nej elektrinu pre pohon vozidla a dodávajú do miestnej distribučnej sústavy elektrinu vyrobenú rekuperačným brzdením, pričom časť elektriny sa spotrebuje v miestnej distribučnej sústave a nespotrebovaná časť sa dodá do regionálnej distribučnej sústavy.

K bodu 33 (§ 5)

Nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944 sa navrhuje úprava časovej lehoty týkajúcej sa účasti držiteľa osvedčenia o odbornej spôsobilosti na aktualizáčnej odbornej príprave. Aj vzhľadom na poznatky z aplikačnej praxe, najmä počas pandémie ochorenia COVID-19, vyplynulo, že lehota na absolvovanie aktualizáčnej odbornej prípravy by mala byť flexibilnejšia. V tejto súvislosti sa navrhuje úprava, ktorá určuje jej absolvovanie počas piateho kalendárneho roka odo dňa vydania osvedčenia o odbornej spôsobilosti a absolvovania predchádzajúcej aktualizáčnej odbornej prípravy.

Gramatická úprava.

K bodom 34 až 42 (§ 6)

Úprava oprávnení na podnikanie v energetike zohľadňuje vznik nových činností v energetike v nadväznosti na § 4. Podľa ods. 2 sa tak povolenie na podnikanie v energetike bude vyžadovať aj na činnosti uskladňovania elektriny a agregácie, pričom pre výkon činnosti agregácie sa bude vyžadovať povolenie na dodávku elektriny (nevznikne teda nový druh oprávnenia, povolenie na agregáciu). V prípade zahraničných agregátorov, ktorí majú záujem pôsobiť na území Slovenskej republiky, sa navrhuje postupovať rovnakým spôsobom ako v prípade zahraničných dodávateľov elektriny/plynu. Režim povolenia / potvrdenia o splnení oznamovacej povinnosti sa pre zariadenia na uskladňovanie elektriny navrhuje rovnaký ako pre zariadenia na výrobu elektriny, t. j. prevádzka zariadenia na uskladňovanie elektriny s inštalovaným výkonom do 1 MW podlieha oznamovacej povinnosti (na základe ktorej vzniká oprávnenie na podnikanie), nad 1 MW povoleniu.

Ďalej sa ustanovuje výnimka pre zariadenia na uskladňovanie elektriny, ktoré sú prevádzkované v odovzdávacom mieste zariadenia na výrobu elektriny výrobcu – ak je inštalovaný výkon zariadenia na uskladňovanie nižší ako inštalovaný výkon zariadenia na výrobu elektriny, nevyžaduje sa osobitné povolenie na uskladňovanie elektriny, ale také zariadenie na uskladňovanie je možné prevádzkovať z titulu a oprávnenia výrobcu. V takom prípade je nutné ohľadom činnosti uskladňovania elektriny splniť len jednoduchú oznamovaciu povinnosť podľa § 4 ods. 9. Cieľom navrhovaného konceptu je znížiť zbytočnú administratívu, kedy v prípade zariadenia na uskladňovanie elektriny prevádzkovaného spoločne so zariadením na výrobu elektriny možno predpokladať, že inštalovaný výkon zariadenia na uskladňovanie elektriny bude vždy nižší ako inštalovaný výkon zariadenia na výrobu elektriny, a preto by malo postačovať oprávnenie na výkon činnosti výroby elektriny – inak by v prípade žiadosti o osobitné povolenie na uskladňovanie elektriny bolo nutné splniť rovnaké podmienky, aké už boli danou osobou splnené v prípade žiadosti o povolenie na výrobu elektriny, a preto nie je nutné na tomto trvať. Súvisiace legislatívno-technické úpravy.

K bodom 43 až 47 (§ 7)

Rozširujú sa výnimky z podmienok na vydanie povolenia vzťahujúce sa na dodávateľov elektriny a dodávateľov plynu aj na agregátorov, lebo k výkonu činnosti agregácie je potrebné povolenie na dodávku elektriny, a preto je aj režim podmienok na vydanie povolenia a ich preukazovanie pre činnosť dodávky elektriny/plynu a agregácie rovnaký.

Výnimka z požiadavky na odbornú spôsobilosť a určenie zodpovedného zástupcu sa v ods. 8 rozširuje aj na výkupcu elektriny, pretože činnosť výkupcu elektriny je vo svojej podstate činnosťou dodávateľa elektriny, avšak vzhľadom na špecifiká naviazaná na osobitné povolenie.

K bodom 48 až 55 (§ 11)

Nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944 sa v § 11 dopĺňajú a spresňujú ods. 1, ods. 2, ods. 4, ods. 8, ods. 12 a ods. 17 s cieľom zjednotiť výklad a uľahčiť výkon práv držiteľa povolenia (PDS) alebo ním poverenej osoby a precíznejšia právna úprava vzniku zákonných vecných bremien. Pri zmene úvodnej vety v § 11 ods. 1 oproti súčasnému zneniu ide o formálnu úpravu bez dopadu na aplikačnú prax.

K bodu 56 (§ 11a)

Energetické spoločenstvo (v zmysle občianskeho energetického spoločenstva podľa smernice (EÚ) 2019/944) a komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov (podľa

smernice (EÚ) 2018/2001) nie sú definované v § 3, ale až v novom § 11a, pričom osobe, ktorá uvedené požiadavky splní, vydá ÚRSO na žiadosť osvedčenie o vzniku. Osvedčenie o vzniku energetického spoločenstva alebo komunity vyrábajúcej energiu z obnoviteľných zdrojov nie je podmienkou pre výkon práv a povinností ustanovených v § 35a, resp. § 70a, osoba sa stane energetickým spoločenstvom alebo komunitou vyrábajúcou energiu z obnoviteľných zdrojov už vo chvíli, kedy naplní všetky stanovené požiadavky. Osvedčením o vzniku sa však energetické spoločenstvo alebo komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov preukazuje v právnych vzťahoch s inými účastníkmi trhu s elektrinou alebo trhu s plynom. Evidenciu energetických spoločenstiev a komunít vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov vedie ÚRSO.

Doplnenie súvisiacich odkazov 28a, 28b a 28c.

K bodu 57 (§ 12)

V § 12 sa nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944 upresňuje činnosť a postup MHSR pri vydávaní osvedčenia na výstavbu energetického zariadenia. Zároveň ide o transpozíciu čl. 15 ods. 1 a čl. 16 ods. 5 smernice (EÚ) 2018/2001.

V ods. 2 doplnením a spresnením ustanovení sa explicitne ustanovuje, kedy nie je potrebné osvedčenie na výstavbu energetického zariadenia. Okrem iného sa zjednodušuje proces výstavby slnečnej a veternej elektrárne do 2 MW z dôvodu potreby významného nárastu inštalovaného výkonu týchto zdrojov do roku 2030 v súlade so schváleným Integrovaným národným energetickým a klimatickým plánom. V ods. 3 sa ustanovujú kritériá, ktoré sa zohľadňujú pri udeľovaní povolení na výstavbu výrobnéj kapacity v oblasti elektriny. V ods. 4 písm. b) sa spresňujú ustanovenia s cieľom zníženia administratívnej záťaže, z dôvodu aplikačnej praxe, a vypúšťa sa výnimka pre jadrové zariadenia (ktorá týmto zariadeniam nepredpisovala vypracovať ekonomicko-technické hodnotenie využitia vyrobeného tepla). V doterajšom ods. 6 sa vypúšťa povinnosť žiadateľa o osvedčenie predkladať stanovisko ÚRSO s cieľom znížiť administratívnu záťaž. V novom ods. 6 a ods. 9 sa upravujú ustanovenia s cieľom skrátenia trvania vydania osvedčenia v prípade žiadostí na výstavbu distribučnej sústavy alebo distribučnej siete, kedy žiadateľ predkladá aj stanovisko príslušného prevádzkovateľa distribučnej sústavy alebo distribučnej siete vo vzťahu k záujmovej oblasti a ustanovuje postup, kedy prevádzkovateľ distribučnej sústavy alebo distribučnej siete v záujmovej oblasti v určenom termíne nedoručí žiadateľovi stanovisko. Ods. 8 sa dopĺňa o možnosť konanie o vydanie osvedčenia v prípade neúplných žiadostí zastaviť. V ods. 12 sa stanovuje lehota ukončenia platnosti stanovísk prevádzkovateľov distribučnej a prenosovej sústavy uplynutím šiestich mesiacov od vydania, ak nebola podaná žiadosť o vydanie osvedčenia, alebo ak účinnosť nadobudlo rozhodnutie o zastavení konania o vydaní osvedčenia. V ods. 14 a ods. 15 sa vypúšťa zverejňovanie kritérií pre vydanie osvedčenia na výstavbu energetického zariadenia a údajov o vydaných osvedčeniach vo Vestníku MHSR. Dopĺňa sa ustanovenie o tom, že sa nezverejňuje osobný údaj - dátum narodenia fyzickej osoby a dátumu narodenia členov štatutárneho orgánu právnickej osoby. Dopĺňa sa nový ods. 17, ktorý obmedzuje platnosť stanoviska PDS podľa ods. 5 písm. a) alebo PPS podľa ods. 5 písm. b) na šesť mesiacov, aby nedochádzalo k neprimerane dlhej blokácii využiteľnej distribučnej/prenosovej kapacity.

Ods. 4 písm. b) šestnásty bod je transpozičným ustanovením k čl. 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES (ďalej len „**smernica 2009/72/ES**“), ktorý upravoval výberové konanie na nové kapacity. Existujúce znenie § 12 vyhovuje novému čl. 8 smernice (EÚ) 2019/944, ktorý sa týka postupu na udeľovanie povolení pre nové kapacity, pričom jedinou zmenou je po novom doplnené ustanovenie ods. 4 písm. b) šestnásteho bodu, podľa ktorého by malo platiť, že písomná žiadosť žiadateľa, na základe ktorej vydáva MHSR rozhodnutím osvedčenie na výstavbu energetického zariadenia, obsahuje

investičný zámer a tento investičný zámer po novom musí obsahovať okrem iných súčasných náležitostí aj popis alternatív k výstavbe energetického zariadenia. Ide o požiadavku ustanovenú v čl. 8 ods. 2 písm. l) smernice (EÚ) 2019/944, ktoré je po novom doplneným ustanovením oproti pôvodnému zneniu predchádzajúcej smernice 2009/72/ES.

K bodu 58 (§ 13)

Zmeny v § 13 súvisia so zmenou textácie čl. 7 smernice (EÚ) 2019/944 oproti pôvodnému čl. 34 smernice 2009/72/ES. Došlo tak k spresneniu a nahradeniu pojmu „zariadenie“ za pojem „odberné miesto“.

K bodu 59 (§ 15)

Predmet trhu s elektrinou je doplnený o poskytovanie flexibility, uskladňovanie elektriny a agregáciu tak, aby boli pokryté všetky nové situácie, ktoré na trhu s elektrinou môžu nastať. Rovnako sú doplnení účastníci trhu s elektrinou a trhu s plynom o nové subjekty. Súčasne je ustanovené, že ak zákon neustanovuje inak, považuje sa za energetické spoločenstvo aj komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov. Ak je teda vo výpočte účastníkov trhu s elektrinou uvedené energetické spoločenstvo, je tým treba chápať aj komunitu vyrábajúcu energiu z obnoviteľných zdrojov, na ktorú sa vzťahujú aj všetky práva a povinnosti energetického spoločenstva podľa § 35a. Naopak účastníkom trhu s plynom je explicitne len komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov.

Ods. 8 a nový ods. 9 umožňujú všetkým účastníkom trhu s elektrinou preniesť svoju zodpovednosť za odchýlku na iný subjekt zúčtovania (s možnosťou reťazenia zodpovedností za odchýlku), doterajšia úprava dávala toto právo len koncovým odberateľom elektriny a prevádzkovateľovi miestnej distribučnej sústavy v ustanovených prípadoch. Došlo tak k zosúladieniu s čl. 5 nariadenia (EÚ) 2019/943 a súčasne tiež k zosúladieniu úpravy na trhu s elektrinou a na trhu s plynom.

V nadväznosti na rozšírenie okruhu účastníkov trhu a na úpravu reťazenia zodpovedností za odchýlku je v ods. 11 zakotvená povinnosť všetkých účastníkov trhu (už nie len subjektov zúčtovania) poskytnúť OKTE údaje potrebné na výkon jeho činností podľa § 37 (povinnosti OKTE sú ustanovené aj v iných odsekoch než v pôvodne odkazovanom ods. 4, preto došlo k zovšeobecneniu odkazu na § 37).

Pôvodný ods. 14 sa ruší, pretože úprava je po novom obsiahnutá v § 17d ZoE. Pôvodný ods. 16 je presunutý do nového § 17c. Zrušenie pôvodných ods. 17 a 18 potom súvisí so zrušením konceptu „oprávneného odberateľa“, lebo podľa čl. 4 smernice (EÚ) 2019/944 majú všetci odberatelia právo slobodne si zvoliť dodávateľa elektriny a rovnaká úprava bola aplikovaná aj na výber dodávateľa plynu.

Nový ods. 17 zakotvuje právo OKTE komunikovať, poskytovať elektronické dokumenty a robiť právne úkony prostredníctvom elektronického systému prevádzkovaného OKTE (upraveného v § 37 ods. 10). Ide o obdobnú formuláciu ako v § 5b ods. 8 zákona o podpore OZE.

Súvisiace legislatívno-technické úpravy a doplnenie odkazu 32a.

K bodu 60 (§ 17)

§ 17 je upravený tak, aby obsahoval nové požiadavky vyplývajúce predovšetkým z čl. 10 smernice (EÚ) 2019/944.

V oblasti neupravenej smernicou (EÚ) 2019/944 sa zakotvuje právo koncového odberateľa počas trvania zmluvného vzťahu na poskytnutie obsahu zmluvy uzatvorenej s dodávateľom – ide o ďalšie posilnenie práv a ochrany spotrebiteľa v kontexte navrhovanej

čiasťočnej deregulácie cien dodávok elektriny a plynu. Naopak časť pôvodného § 17 týkajúca sa zmeny dodávateľa je presunutá a po novom upravená v § 17d a časť § 17 ods. 1 písm. c) a ustanovenie pôvodného § 17 ods. 22 sú upravené a po novom obsiahnuté v § 17c. V pôvodnom ods. 5 (po novom ods. 6) sa upravuje dĺžka výpovednej doby v prípade výpovedi zmluvy z dôvodu, že dodávateľ neoznámil koncovému odberateľovi zmenu ceny alebo obchodných podmienok v stanovenej lehote, resp. zakotvuje sa právo koncového odberateľa určiť sám dátum účinnosti výpovedi zmluvy, aby nebol nútený čakať na uplynutie príslušnej výpovednej doby a platiť po túto dobu vyššiu cenu, s ktorou nesúhlasil, resp. ktorá mu nebola v dostatočnej lehote vopred oznámená.

Dopĺňajú a aktualizujú sa odkazy 34aa, 34ab, 35, 36, 38.

K bodu 61 (§ 17a)

Legislatívno-technická úprava.

K bodom 62 a 63 (§ 17b)

Doplnenie transpozičného ustanovenia k článok 5 ods. 7 písm. f) smernice. Súvisiaca legislatívno-technická úprava.

K bodu 64 (§ 17c až 17g)

K § 17c

Navrhovaný § 17c nadväzuje na ustanovenia o ochrane odberateľa elektriny/plynu upravené v § 17, keďže ustanovuje niektoré ďalšie požiadavky na obsah zmlúv uzatvorených s odberateľom elektriny/plynu a v prípade ods. 8 a 9 rovnako aj na zmluvy uzatvorené s malými podnikmi (v zmysle čl. 2 ods. 2 Prílohy I nariadenia Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy, keďže definícia malého podniku v ZoE sa ruší). Širšia ochrana odberateľa elektriny/plynu ustanovená priamo na zákonnej úrovni dopĺňa návrh čiastočnej deregulácie cien dodávok elektriny/plynu.

Ods. 1 je presunutý z § 15, kde bol doposiaľ v ods. 16.

Ods. 2 sa týka zmlúv o (združenej) dodávke elektriny s dynamickou cenou alebo s iným spôsobom určenia alebo výpočtu ceny elektriny odvodeným od zmien cien elektriny na organizovaných trhoch s elektrinou (zmyslom je postihnúť aj zmluvy, ktoré sa charakterovo podobajú zmluvám s dynamickou cenou elektriny, avšak nebudú naplňať definíciu „dynamickej ceny“ – cieľom je teda eliminácia obchádzania pravidla ustanoveného v prvej a druhej vete). Vtedy sa odberateľovi elektriny v domácnosti umožňuje zmluvu vypovedať, aj keď bola uzatvorená na dobu určitú, a to s výpovednou dobou jeden mesiac. Keďže sa cena elektriny odvíja od trhových cien, nie je opodstatnené v prípade výpovede zmluvy nútiť odberateľa zotrvať v zmluvnom vzťahu po dlhšiu dobu a súčasne je vhodné umožniť odberateľovi prejsť rýchlo na produkt s fixnou cenou, ak by po uzatvorení zmluvy s dynamickou cenou zistil, že mu dynamické určovanie ceny elektriny z akéhokoľvek dôvodu nevyhovuje. Zakotvením tohto pravidla sa predchádza prípadným nekalým praktikám v zmysle čl. 11 ods. 2 druhej vety smernice (EÚ) 2019/944.

Ods. 3 ustanovujúci neplatnosť dojednania, ktoré by umožňovalo dodávateľovi elektriny zmeniť dohodnutú cenu elektriny na dynamickú cenu elektriny bez výslovného súhlasu koncového odberateľa elektriny, je transpozíciou čl. 11 ods. 3 smernice (EÚ) 2019/944.

Ods. 4 a 5 posilňujú ochranu odberateľov elektriny/plynu v domácnosti, a dopĺňajú tak koncept deregulácie cien dodávok elektriny/plynu. Tieto odseky ustanovujú, že v prípade odberateľov elektriny/plynu v domácnosti, ktorí majú uzatvorenú zmluvu o (združenej)

dobávke elektriny/plynu na dobu určitú dlhšiu ako tri roky alebo v prípade zmluvy uzatvorenej na dobu kratšiu, ktorá však umožňuje obnoviť zmluvu alebo predĺžiť trvanie zmluvného vzťahu bez výslovného prejavu odberateľa, sa zmluva po uplynutí troch rokov od jej uzatvorenia mení doba trvania zmluvného vzťahu na 12 mesiacov (alebo menej, ak zostávajúca doba trvania pôvodného zmluvného vzťahu bola kratšia). Automatická prolongácia zmluvy na dobu určitú o ďalších 12 mesiacov zachováva dohodnutý typ zmluvy, teda zmluvy uzatvorenej na dobu určitú, ktorá pre odberateľa znamená výhodnejšiu cenu než v prípade zmluvy na dobu neurčitú. Návrh zachováva vyváženosť práv dodávateľa a odberateľa a poskytuje odberateľovi elektriny/plynu v domácnosti ochranu pred neprímeranými dobami viazanosti voči dodávateľovi. Zároveň sú dodávateľovi elektriny/plynu uložené informačné povinnosti vo vzťahu k odberateľovi elektriny/plynu v domácnosti v prípade zmlúv na dobu určitú, ktoré obsahujú dojednanie, ktoré umožňuje obnoviť zmluvu alebo predĺžiť trvanie zmluvného vzťahu bez výslovného prejavu vôle odberateľa. Ide o ustanovenia, ktoré vyplývajú z aplikačnej praxe v zahraničí (napr. v ČR). Ustanovenia ods. 4 a 5 platia len pre dodávky elektriny/plynu za tržové ceny, v prípade regulovaných produktov sa použije úprava podľa § 17b.

Ods. 6 ustanovuje možnosť dohodnúť poskytnutie finančnej zábezpeky na splnenie alebo zabezpečenie záväzkov odberateľa elektriny/plynu v domácnosti, jej limit a podmienky nakladania s touto zábezpekou. Ide o spravodlivejšiu a vyváženejšiu úpravu voči dodávateľom elektriny/plynu v situácii, kedy už dodávateľ nebude môcť vymáhať dlhy koncového odberateľa tým, že mu bude brániť v zmene dodávateľa. Ak napr. odberateľ elektriny/plynu v domácnosti neuhradí preddavkovú platbu, nemôže dodávateľ ihneď prerušiť dodávky z dôvodu neplnenia zmluvných povinností odberateľa, ale je povinný odberateľa na tento stav upozorniť a určiť mu nový termín splatnosti záväzku; zároveň dodávateľ nemôže blokovať právo odberateľa na zmenu dodávateľa, a tak je jedinou možnosťou, ako (aspoň čiastočne) pokryť dlhy odberateľa, práve dohodnutie finančnej zábezpeky.

Ods. 7 transponuje možnosť danú v čl. 12 ods. 3 smernice (EÚ) 2019/944 a ustanovuje obmedzenia pre dodávateľa elektriny/plynu ohľadom maximálnej výšky zmluvnej pokuty pre prípad porušenia povinnosti odberateľa elektriny/plynu v domácnosti alebo malého podniku počas dohodnutej doby alebo počas trvania zmluvného vzťahu odoberať elektrinu/plyn (t. j. v praxi ide o situácie, kedy má odberateľ uzatvorenú zmluvu na dobu určitú, ktorá ešte neuplynula, a napriek tomu sa rozhodne zmeniť dodávateľa elektriny/plynu). Výška maximálnej zmluvnej pokuty je odvodená od objektivizovaného kritéria hodnoty neodobratej elektriny za obdobie najviac troch mesiacov, pričom pri výpočte limitácie zmluvnej pokuty sa bude vychádzať jednak z ceny za dodávku elektriny/plynu v čase dohodnutia zmluvnej pokuty a jednak z predpokladanej spotreby a jej pomerného rozdelenia za zúčtovacie obdobie. Dodávateľovi elektriny/plynu sa tiež zamedzuje dohodnúť v zmluve s odberateľom elektriny/plynu v domácnosti alebo malým podnikom právo na náhradu škody, ak ide o povinnosť odberateľa elektriny/plynu v domácnosti alebo malého podniku, ktorej splnenie je už zabezpečené zmluvnou pokutou. Ide tak o vylúčenie možnosti danej § 545 ods. 2 prvou vetou zákona č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka (ďalej len „**Občiansky zákonník**“). Cieľom nie je vylúčiť možnosť aplikácie § 545 ods. 2 druhej vety Občianskeho zákonníka, t. j. dodávateľ bude oprávnený domáhať sa náhrady škody presahujúcej zmluvnú pokutu, ak to bude v zmluve dohodnuté. Ak teda napríklad bola dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 100 EUR a škoda dosiahla 150 EUR, dodávateľ nebude mať právo na úhradu zmluvnej pokuty 100 EUR a navyše náhrady škody 150 EUR (teda dohromady 250 EUR), ale bude mať právo na úhradu zmluvnej pokuty vo výške 100 EUR a, ak to bolo v zmluve dohodnuté, navyše bude môcť vymáhať škodu presahujúcu výšku zmluvnej pokuty, t. j. 50 EUR (dohromady teda 150 EUR).

Ods. 8 transponuje čl. 12 ods. 2 smernice (EÚ) 2019/944 a ustanovuje neplatnosť dojednania o zmluvnej pokute pre prípad porušenia povinnosti poskytovateľa flexibility, ktorý

je odberateľom elektriny v domácnosti alebo malým podnikom, poskytovať flexibilitu počas dohodnutej doby alebo počas trvania zmluvného vzťahu. Ide teda o zákaz zmluvných pokút pre prípady jednotlivých porušení zmluvných povinností poskytovateľa flexibility počas trvania záväzku uzatvoreného s agregátorom, pripúšťa sa však dohodnutie zmluvnej pokuty pre prípad porušenia povinnosti umožniť využívanie flexibility agregátorom počas dohodnutej doby, t. j. pre prípad zmeny agregátora napriek trvajúcemu zmluvnému vzťahu s pôvodným agregátorom. Dôvodom pre vylúčenie možnosti dohodnúť zmluvnú pokutu pre iné prípady porušenia povinností poskytovateľa flexibility je odlišné postavenie subjektov oproti koncovému odberateľovi elektriny/plynu – poskytovateľ flexibility tu nie je v postavení spotrebiteľa, lebo nič nespotrebováva, ale naopak poskytuje svoju flexibilitu agregátorovi – a tiež absencia kritéria, s ktorého pomocou by bolo možné ľahko určiť výšku zmluvnej pokuty. U agregátora nie je v prípade porušenia povinností poskytovateľom flexibility jednoznačne možné vyčíslieť jeho ujmu, ktorú by mala zmluvná pokuta pokrývať.

Ustanovenia odsekov 7 a 8 sa použijú rovnako na zmluvy uzatvorené s malými podnikmi a rovnako v prípade, kedy sa nejedná o zmluvnú pokutu, ale odstupné.

Ods. 10 obsahuje úpravu preddavkových platieb, ktorá bola pôvodne zakotvená v § 17 ods. 1 písm. c).

K § 17d

Právo na slobodný výber a zmenu dodávateľa elektriny a agregátora je obsiahnuté v čl. 4 a 12 smernice (EÚ) 2019/944. Únijná úprava sa v predkladanom návrhu čiastočne rozširuje aj na výber a zmenu dodávateľa plynu.

Problematika zmeny dodávateľa bola pôvodne obsiahnutá v § 17 ods. 9 až 12. Z dôvodu potreby komplexnej úpravy a z dôvodu dôležitosti tejto témy je navrhnutý samostatný § 17d. Navrhovaná úprava obsahuje ustanovenia týkajúce sa zmeny dodávateľa elektriny a agregátora, ktoré vyplývajú z čl. 12 smernice (EÚ) 2019/944. Tento článok priznáva právo na zmenu dodávateľa elektriny (v predkladanom návrhu rozšírené aj na zmenu dodávateľa plynu) a agregátora a základné podmienky tejto zmeny (predovšetkým nediskriminácia z hľadiska nákladov, úsilia a času, neúčtovanie žiadnych poplatkov súvisiacich so zmenou dodávateľa odberateľom v domácnosti a malým podnikom). Tieto požiadavky sú v navrhovanej úprave rešpektované, pričom ďalej sú stanovené podmienky pre zabezpečenie zmeny dodávateľa elektriny/plynu alebo agregátora. Základnými podmienkami sú

- uzatvorenie zmluvy o (združenej) dodávke elektriny/plynu do odberného miesta koncového odberateľa elektriny/plynu, príp. uzatvorenie zmluvy o agregácii,
- registrácia odberného miesta koncového odberateľa elektriny/plynu na dodávateľa elektriny/plynu alebo agregátora.

Pri procese zmeny dodávateľa elektriny alebo dodávateľa plynu sa navrhuje vychádzať zo súčasného stavu, t. j. zmenu dodávateľa (resp. registráciu odberného miesta koncového odberateľa na nového dodávateľa) by mal procesne obstarávať príslušný prevádzkovateľ sústavy alebo prevádzkovateľ siete, ktorému sa predkladá žiadosť o zmenu dodávateľa. Jedinou zmenou oproti doterajšej praxi je, že registrácie odberných miest na dodávateľov elektriny eviduje OKTE, čomu zodpovedá úprava v § 37 ods. 6 písm. s), v prípade zmeny dodávateľa plynu sa žiadny nový postup nenavrhuje. Pokiaľ ide o zmenu agregátora, keďže ide o celkovo nový proces, navrhuje sa, aby ju vykonával a registrácie odberných miest na agregátorov evidoval OKTE.

Čo sa týka navrhovaného ods. 5, požiadavka smernice (EÚ) 2019/944 na neúčtovanie akýchkoľvek poplatkov súvisiacich so zmenou dodávateľa alebo agregátora neznamenaá možnosť porušiť zmluvný vzťah s pôvodným dodávateľom alebo agregátorom. Právo pôvodného dodávateľa elektriny/plynu alebo agregátora na náhradu škody, ak koncový

odberateľ elektriny/plynu alebo poskytovateľ flexibility uplatnil právo na zmenu dodávateľa elektriny/plynu alebo agregátora napriek tomu, že najneskôr ku dňu zmeny dodávateľa elektriny/plynu alebo agregátora neukončil zmluvný vzťah zo zmluvy uzatvorenej s pôvodným dodávateľom elektriny/plynu alebo agregátorom alebo tento zmluvný vzťah nezanikol z iného dôvodu, tak nie je v rozpore so smernicou (EÚ) 2019/944.

Zatiaľ čo ods. 5 chráni dodávateľov pred zmarením procesu zmeny dodávateľa koncovým odberateľom, ods. 6 chráni aj koncových odberateľov pri zmene dodávateľa v prípade, že medzi uzatvorením novej zmluvy a zahájením dodávok elektriny/plynu je dlhá doba (napr. z dôvodu viazanosti pôvodnej zmluvy na dobu určitú), počas ktorej sa môžu zmeniť obchodné podmienky aj situácia na trhu, v dôsledku čoho by sa koncový odberateľ rozhodol možno inak. Ochrana sa však obmedzuje len na odberateľov elektriny/plynu v domácnosti, pretože v podnikateľskom sektore nie je výnimočné, že je dodávka vysúťažovaná skôr ako 12 mesiacov pred zahájením dodávky.

Ods. 7 vzťahuje úpravu v ods. 2 a 5 primerane na výber alebo zmenu agregátora koncovým odberateľom elektriny a ods. 1, 2, 4 a 5 na výber alebo zmenu agregátora iným poskytovateľom flexibility než koncovým odberateľom elektriny. V prípade prvej časti odkaz na primerané použitie ods. 2 a 5 znamená, že tam, kde sa v ods. 2 a 5 hovorí o dodávateľovi elektriny/plynu, si možno dosadiť „agregátora“, a tam, kde sa hovorí o zmluve o (združenej) dodávke, si možno dosadiť „zmluvu o agregácii alebo inú zmluvu, ktorej predmetom je aj poskytnutie flexibility“. V prípade druhej časti primerané použitie ods. 1, 2, 4 a 5 znamená, že ak sa v týchto odsekoch používa výraz „koncový odberateľ elektriny/plynu“, možno ho nahradiť pojmom „iný poskytovateľ flexibility než koncový odberateľ elektriny“ (t. j. napr. výrobca elektriny).

Ods. 8 ustanovuje primerané použitie ods. 3 na zmenu koncového odberateľa elektriny/plynu bez zmeny dodávateľa elektriny/plynu v danom odbernom mieste. Tým sa má na myslí, že tam, kde sa v ods. 3 hovorí o „registrácii odberného miesta koncového odberateľa elektriny/plynu“, si možno dosadiť „registráciu koncového odberateľa elektriny/plynu v danom odbernom mieste“. Ustanovenia o zmene dodávateľa dopadajú na situácie, kedy odberateľ v odbernom mieste mení jedného dodávateľa za iného. Navrhovaným ustanovením sa sleduje cieľ, aby bolo možné obdobný proces aplikovať aj na situácie, kedy sa mení koncový odberateľ v danom odbernom mieste. Formálne by totiž tento proces nebolo možné podradiť pod zmenu dodávateľa.

V súlade s čl. 12 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944 by od 1. januára 2026 malo byť umožnené vykonať technický proces zmeny dodávateľa elektriny a agregátora najneskôr do 24 hodín od podania žiadosti – v ods. 9 sa preto stanovuje ÚRSO povinnosť zaistiť, aby boli takto nastavené podmienky a postupy (s rozšírením aj na zmenu dodávateľa plynu) (v súčasnosti je úprava zmeny dodávateľa elektriny/plynu obsiahnutá v pravidlách trhu, pričom túto vyhlášku vydáva práve ÚRSO).

K § 17e

Navrhovaná úprava reaguje na požiadavku čl. 12 ods. 5 smernice (EÚ) 2019/944, podľa ktorého majú odberatelia elektriny v domácnosti právo meniť dodávateľa kolektívne, pričom im má byť zabezpečená maximálna ochrana s cieľom zamedziť nekalým obchodným praktikám. Z tohto dôvodu sa navrhuje možnosť usporiadať kolektívnu zmenu dodávateľa elektriny/plynu (úprava sa nad rámec smernice (EÚ) 2019/944 opäť rozširuje aj na plynárenstvo), najčastejšie pravdepodobne formou aukcie, len po oznámení ÚRSO aspoň 14 dní pred prvým zverejnením podmienok kolektívnej zmeny dodávateľa. Odberateľ elektriny/plynu v domácnosti má navyše právo kedykoľvek zrušiť svoju účasť na kolektívnej zmene dodávateľa s tým, že zaniká aj prípadné ním udelené splnomocnenie a iné záväzky voči usporiadateľovi kolektívnej zmeny dodávateľa, a nemožno ho sankcionovať za zrušenie účasti

na kolektívnej zmene dodávateľa, neprijatie vybranej ponuky ani za porušenie podmienok účasti na kolektívnej zmene dodávateľa.

K § 17f

Právo na vyúčtovanie dodávky v prípade zmeny dodávateľa je obsiahnuté v čl. 10 ods. 12 smernice (EÚ) 2019/944. Požiadavky na vyúčtovanie a informácie o vyúčtovaní sú v čl. 18 a prílohe 1 smernice (EÚ) 2019/944. Nový § 17f reflektuje tieto požiadavky smernice (EÚ) 2019/944, pričom medzi hlavné princípy zakomponované aj do návrhu novej zákonnej úpravy patria:

- právo na informácie o údajoch, ktoré boli podkladom pre vyhotovenie vyúčtovania, a ďalších zákonom stanovených informácií,
- právo na výber listinnej alebo elektronickej podoby poskytovania vyúčtovania a ďalších zákonom stanovených informácií,
- právo koncového odberateľa na bezodplatné poskytnutie vyúčtovania a informácií o vyúčtovaní.

Ods. 4 mimo oblasť transpozície smernice (EÚ) 2019/944 ustanovuje vo vzťahu k odberateľom v domácnosti právo, aby títo odberatelia boli v prípade neuhradenia preddavkovej platby alebo nedoplatku z vyúčtovania do určeného dňa splatnosti dodávateľom na tento stav upozornení a aby im bol písomne určený nový termín splatnosti záväzku, ktorý nesmie byť kratší ako 10 dní od upozornenia o neuhradení záväzku, a zároveň, aby boli poučení o možnosti prerušenia dodávky v prípade nesplnenia záväzku ani v dodatočnej lehote. Dôvodom tejto úpravy je snaha o zvýšenú ochranu odberateľov v domácnosti pred prípadným prerušením dodávky v prípade nesplnenia ich platobného záväzku.

Navrhovaný ods. 5, ktorý sa týka povinnosti agregátora vyúčtovávať poskytnutie flexibility, je transpozíciou čl. 13 ods. 3 smernice (EÚ) 2019/944.

Ods. 6 odkazuje na pravidlá trhu, ktoré upravujú podrobnosti súvisiace s novou úpravou v oblasti vyúčtovania a informácie o vyúčtovaní za dodávku elektriny a dodávku plynu.

K § 17g

Nový § 17g dopĺňa oblasť ochrany odberateľa a reflektuje požiadavku smernice (EÚ) 2019/944 obsiahnutú v čl. 14, ktorá členským štátom ukladá povinnosť zabezpečiť dostupnosť minimálne jedného bezplatného nástroja na porovnávanie ponúk dodávateľov vrátane ponúk zmlúv s dynamickou cenou elektriny pre odberateľov elektriny v domácnosti a mikropodniky s predpokladanou ročnou spotrebou nižšou ako 100 000 kWh. Navrhuje sa nevyužiť možnosť danú smernicou (EÚ) 2019/944 a neponechávať prevádzku tohto nástroja na súkromnej spoločnosti, ale zabezpečiť splnenie požiadavky smernice (EÚ) 2019/944 tým, že porovnávací nástroj (v terminológii zákona porovnávací portál) bude prevádzkovať ÚRSO. Zároveň je však ustanovená možnosť ÚRSO poveriť prevádzkou porovnávacieho portálu príspevkovou organizáciu štátu, napr. Slovenskú inovačnú a energetickú agentúru (toto právo je zakotvené aj v ZoR). Ods. 3 vymenováva požiadavky, ktoré musí spĺňať porovnávací portál – informácie na portáli musia odberateľom umožňovať jednoducho a zrozumiteľne porovnávať ponuky, vyhľadávanie ponúk musí byť nediskriminačné a založené na objektívnych kritériách, informácie uvádzané na portáli musia byť presné a správne a tiež musí byť zabezpečená ochrana osobných údajov a ich poskytovanie len v minimálnom nevyhnutnom rozsahu. Ďalšie informácie a postupy týkajúce sa prevádzkovania porovnávacieho portálu zverejňuje ÚRSO na svojom webovom sídle.

Dopĺňajú sa súvisiace odkazy 38c a 38d.

K bodom 65 až 70 (§ 18)

Dochádza (tak ako v celom ZoE) k spresneniu pojmu „odberateľ elektriny/plynu“ na „koncový odberateľ elektriny/plynu“, čo súvisí s dôslednejším rozlišovaním oboch pojmov (viď. úpravy v § 35). V ods. 8 sa dopĺňa povinnosť odberateľa okrem úhrady ceny za dodávku dodržiavať aj ostatné podmienky dodávky poslednej inštancie. (pozn.: ďalšie zmeny a doplnenia platnej úpravy, ktoré vyplynuli zo skúseností s inštitútom dodávky poslednej inštancie v roku 2021 sú predmetom samostatnej novely zákona v skrátenom legislatívnom konaní).

Ďalšie legislatívno-technické úpravy. Aktualizuje sa odkaz 40.

K bodu 71 (§ 19)

V ods. 3 sú premietnuté požiadavky vyplývajúce z čl. 31 ods. 9 smernice (EÚ) 2019/944 týkajúce sa podmienok poskytovania regulačných služieb zo strany poskytovateľov, ktorých zdroje sú pripojené do distribučnej sústavy, stanovených zo strany PDS v koordinácii s PPS. Navyše je v súlade s čl. 40 ods. 1 písm. k) smernice (EÚ) 2019/944 ustanovené, že technické podmienky PPS vymedzujú o. i. postupy na zber údajov pre vypracovanie posúdenia primeranosti zdrojov na európskej a vnútroštátnej úrovni – táto problematika je ďalej rozvedená v novom § 28a a v priamo uplatniteľnom nariadení (EÚ) 2019/943.

V pôvodnom ods. 5 sa ruší notifikácia technických podmienok prevádzkovateľov sústav a prevádzkovateľov sietí Európskej komisii, lebo táto povinnosť ministerstva hospodárstva už nie je aktuálna z dôvodu, že technické podmienky sú zosúladené so sieťovými predpismi a podliehajú verejnej konzultácii. S touto zmenou súvisí zrušenie § 88 ods. 9 písm. e). Ďalej sa ruší úprava zverejňovania technických podmienok a ich predkladania ÚRSO – nová komplexná úprava je obsiahnutá v nasledujúcom odseku. Zvyšok úpravy v pôvodnom ods. 5 sa zlučuje s úpravou v ods. 4.

V ods. 5 sa upravuje prístup k prijímaniu technických podmienok. Nestanovuje sa povinnosť prevádzkovateľa sústavy/siete technické podmienky verejne konzultovať podľa § 19a, ale podnety účastníkov trhu bude prijímať ÚRSO, ktorý bude oprávnený uložiť prevádzkovateľovi sústavy/siete povinnosť zmeny návrhu technických podmienok, pokiaľ by (aj na základe obdržaných podnetov účastníkov trhu) dospel k záveru, že návrh je v rozpore so zákonom. Ide tak o kompromisný variant, kedy sa síce prevádzkovateľovi sústavy/siete neukladá povinnosť verejnej konzultácie, ale súčasne zostáva zachovaná požiadavka na transparentnosť a nediskrimináciu pri prijímaní technických podmienok. Právo uložiť prevádzkovateľovi sústavy/siete povinnosť zmeny technických podmienok obsahoval zákon aj doteraz, po novom sa však proces prijímania technických podmienok sprehľadňuje a stanovuje sa na isto, kedy technické podmienky nadobúdajú účinnosť.

Nové ods. 6, 9 a 10 transponujú požiadavky čl. 42 smernice (EÚ) 2019/944 týkajúce sa práva PPS stanovovať podmienky pripojenia (a prípadne odmietnuť pripojenie) nových zariadení na výrobu elektriny a zariadení na uskladňovanie elektriny do prenosovej sústavy. Napriek tomu, že smernica (EÚ) 2019/944 ukladá schvaľovanie podmienok pripojenia zariadení na výrobu elektriny a zariadení na uskladňovanie elektriny výslovne len v prípade PPS, navrhuje sa zavedenie rovnakého procesu aj v prípade PDS. Dôvodom je potreba zabezpečenia rovnakej miery požiadaviek na pripájanie nových zdrojov do sústav, najmä s ohľadom na to, že v podmienkach SR bude úplná väčšina nových zdrojov (vrátane podporovaných zo štátnych alebo újijných finančných prostriedkov) pripájaná do distribučných sústav. Ďalším dôvodom je potreba harmonizácie požiadaviek na pripojenie naprieč distribučnými sústavami, aby boli zabezpečené zrovnateľné podmienky v rámci celej SR. Navrhované opatrenie by malo prispieť k zjednodušeniu a transparentnosti procesu pripojenia do sústavy.

Zmeny v ods. 7 vyplývajú z novej úpravy predkladania a schvaľovania prevádzkových poriadkov PDS a prevádzkovateľov distribučných sietí v ods. 8 a ďalej z nového splnomocnenia ÚRSO podľa § 95 ods. 2 písm. k) k vydaniu vyhlášky, ktorá ustanoví obsahové náležitosti prevádzkového poriadku prevádzkovateľa sústavy, OKTE, prevádzkovateľa siete a prevádzkovateľa zásobníka, rozsah obchodných podmienok, ktoré sú súčasťou prevádzkového poriadku prevádzkovateľa sústavy alebo prevádzkovateľa siete, a obsahové náležitosti plánu rozvoja distribučnej sústavy – tie podrobnosti, ktoré doteraz upravovali pravidlá trhu, budú teda po novom ustanovené v novej vyhláške. Vďaka úprave náležitostí prevádzkových poriadkov v novej vyhláške ÚRSO je súčasne možné zrušiť vzorové prevádzkové poriadky pre prevádzkovateľov distribučných sústav/sietí, do ktorých je pripojených viac ako 100 000 odberateľov – ich prevádzkové poriadky sú navyše schvaľované, a preto je regulácia formou vzorových prevádzkových poriadkov nadbytočná.

Nový ods. 8 nie je transpozičným – cieľom verejných konzultácií prevádzkových poriadkov (a ich zmien) PPS, prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy, prevádzkovateľa prepravnej siete, prevádzkovateľa distribučnej siete, ktorý poskytuje služby pre viac ako 100 000 pripojených odberateľov plynu, a prevádzkovateľa zásobníka je zvýšenie transparentnosti procesu schvaľovania prevádzkových poriadkov a tým zefektívnenie fungovania trhu, keďže týmto opatrením by mal vzniknúť priestor pre uplatnenie praktických skúseností účastníkov trhu. V ods. 7 a 8 je ustanovené všeobecné pravidlo, že kľúčoví účastníci trhu musia mať individuálne schvaľované prevádzkové poriadky, ktoré musia aj konzultovať s verejnosťou, zatiaľ čo prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy a prevádzkovateľ distribučnej siete, ktorý poskytuje služby pre menej ako 100 000 pripojených odberateľov plynu, môžu prebrať vzorový prevádzkový poriadok, o čom upovedomia ÚRSO, majú však tiež zachovanú možnosť predložiť individuálne spracovaný prevádzkový poriadok na schválenie ÚRSO (už bez nutnosti verejnej konzultácie).

Dopĺňajú sa súvisiace odkazy 40a a 41a.

K bodu 72 (§ 19a)

Nový § 19a upravuje procesný postup pre prípad, kedy je prevádzkovateľ sústavy, prevádzkovateľ siete, prevádzkovateľ zásobníka alebo OKTE podľa zákona povinný verejne konzultovať návrh prevádzkového poriadku, obchodných podmienok alebo iných obdobných podmienok alebo postupov alebo ich zmien. Právne predpisy, či už ide o ZoE alebo ZoR, na mnohých miestach predpokladajú verejné konzultácie, ide len o úpravu, ktorá je v súčasnej dobe nekonzistentná, nejednotná, nesystémová. Cieľom navrhovanej úpravy má byť zjednodušenie a sprehľadnenie existujúcej úpravy, aby boli verejné konzultácie do budúcnosti upravené jednotne, jednoznačne, prehľadne a zrozumiteľne pre použitie povinnými subjektmi. Cieľom je zvýšiť transparentnosť procesu schvaľovania prevádzkových poriadkov a tým zefektívniť fungovanie trhu. Dotknutým účastníkom trhu sa v rámci verejnej konzultácie priznáva právo uplatniť k uvedeným dokumentom pripomienky, ktoré musia byť vysporiadané. Na základe uplatnených pripomienok môže dôjsť k úprave návrhu pripomienkovaného dokumentu. Zákon však nestanovuje procedúru vysporiadania pripomienok ani nestanovuje povinnosť uplatnené pripomienky zapracovať, stanovuje iba povinnosť predložiť ÚRSO spolu s návrhom prevádzkového poriadku (či iného dokumentu) tiež záznam o vykonanej verejnej konzultácii. ÚRSO teda nemá právomoc posudzovať vyhodnotenie pripomienok a preskúmať jednotlivé dôvody nevyhovenia pripomienkam, ale posudzuje len dodržanie postupu verejnej konzultácie, a ďalej posudzuje súlad predloženého návrhu prevádzkového poriadku (či iného dokumentu) s právnymi predpismi.

Dopĺňa sa súvisiaci odkaz 41b.

K bodom 73 až 75 (§ 20)

Dopĺňajú sa existujúce obmedzujúce opatrenia v súlade s čl. 35 nariadenia Komisie (EÚ) 2017/2196, ktorým sa stanovuje sieťový predpis o stavoch núdze a obnovy prevádzky v sektore elektrickej energie.

Zmena v § 20 súvisí len so spresnením používania pojmov „odberateľ elektriny“ a „koncový odberateľ elektriny“ v zmysle definícií zavedených v § 3.

K bodom 76 až 88 (§ 21 až 23)

V § 21 sa v súvislosti s doplnením úpravy „solidarity v dodávkach plynu“ dopĺňa ods. 12, ktorý ustanovuje právo prevádzkovateľa distribučnej siete, ktorý na základe rozhodnutia ministerstva plní úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území, vyhlásiť z dôvodu poskytovania solidarity v dodávke plynu obmedzujúce opatrenia v plynárenstve. Doplnený ods. 13 určuje výnimky z ustanovení zákona týkajúce sa prevádzkovateľa prepravnej siete a nový ods. 14 zavádza súvisiace informačné povinnosti prevádzkovateľa prepravnej siete voči úradu.

V § 22 v ods. 1 sa ustanovuje povinnosť príslušných účastníkov trhu využívať v prípade vyhlásenia úrovne pohotovosti na zaistenie dodávky trhové opatrenia.

V § 22 v ods. 4 sa navrhuje zvýšenie podielu plynu, ktorý príslušný účastník trhu preukazuje zásobami plynu v zásobníkoch s disponibilitou dodávok plynu zo zásobníkov pri krízovej situácii na úrovni stavu núdze do siete na vymedzenom území, alebo zmluvne zabezpečenými dodávkami plynu vyrobeného na vymedzenom území pre účely zabezpečenia štandardu bezpečnosti dodávok plynu.

Ďalej sa navrhujú sa zmeny termínov v procese štandardu bezpečnosti dodávok plynu, ktoré vyplynuli z aplikačnej praxe. Návrh spôsobu zabezpečenia štandardu bezpečnosti dodávok plynu na nasledujúce obdobie (1. november – 31. marec) účastníci trhu s plynom predkladali ešte počas prebiehajúceho obdobia. Nemali preto možnosť vyhodnotiť uplynulú sezónu a prijaté opatrenia. Navrhuje sa posunutie termínu na predkladanie návrhu spôsobu zabezpečenia štandardu bezpečnosti dodávok plynu na 30. apríl. V tejto súvislosti je nevyhnutné posunúť aj termín na vydanie príslušného rozhodnutia ministerstvom po prerokovaní jednotlivých návrhov s úradom a prevádzkovateľom distribučnej siete, ktorý na základe rozhodnutia ministerstva plní úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území. Navrhuje sa nový termín 31. máj. Pre účastníkov trhu s plynom vyplýva ešte povinnosť predloženia príslušných dokumentov (najmä zmlúv) týkajúcich sa zabezpečenia štandardu bezpečnosti dodávok plynu, v prípade, že neboli predložené už v návrhu spôsobu zabezpečenia štandardu bezpečnosti dodávok plynu. Navrhuje sa posunutie termínu na 30. september, aby bol zachovaný dostatočný časový priestor pre ministerstvo na uloženie opatrení ešte pred začiatkom sledovaného obdobia ak je zabezpečenie štandardu bezpečnosti dodávok plynu nedostatočné.

Dopĺňa sa ods. 10 v § 22, ktorý ustanovuje povinnosť uzatvorenia zmluvy pre príslušných účastníkov trhu s plynom, ktorí dodávajú plyn odberateľom chráneným solidaritou resp. poskytujú solidaritu.

Ďalšie zmeny súvisia s úpravou značenia bodov v odkazovaných paragrafoch.

K bodom 89 až 96 (§ 26)

Medzi typy zmlúv na trhu s elektrinou sú po novom zaradené zmluva o agregácii (ide o transpozíciu čl. 13 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944), zmluva o poskytovaní služieb zariadenia na uskladňovanie elektriny (ide o obdobu zmluvy o prístupe do zásobníka a uskladňovaní plynu podľa § 47 ods. 6, netýka sa poskytovania služieb flexibility), zmluva o zabezpečení prevádzky alebo správy miestnej distribučnej sústavy (súvisí s čl. 16 ods. 1 písm. d) a čl. 16 ods. 4 písm.

a) smernice (EÚ) 2019/944) a zmluva o poskytovaní flexibility (cieľom je zaviesť zmluvný typ pre priame poskytovanie flexibility, nie prostredníctvom agregácie).

Ďalej sú upravené definície zmluvy o dodávke elektriny a zmluvy o združenej dodávke elektriny tak, aby v rámci nich bolo explicitne možné dojednať dynamickú cenu elektriny alebo poskytnutie flexibility (v prípade poskytovania flexibility integrovanému agregátorovi).

Zmluva o pripojení do prenosovej/distribučnej sústavy po novom zohľadňuje činnosť uskladňovania elektriny.

Zmluva o prístupe do prenosovej sústavy a prenose elektriny a zmluva o prístupe do distribučnej sústav a distribúcii elektriny sú zosúladené navzájom a tiež s definíciou prístupu do prenosovej/distribučnej sústavy podľa § 2 písm. a) bodu 12.1 a 12.2 a dodávania elektriny do sústavy podľa § 2 písm. b) štyridsiateho bodu. Rovnako zmluva o poskytovaní podporných služieb je upravená v zmysle definície podpornej služby podľa § 2 písm. b) desiateho bodu a nefrekvenčnej podpornej služby podľa § 2 písm. b) jedenásteho bodu.

Súvisiace legislatívno-technické úpravy.

K bodom 97 až 104 (§ 27)

Práva výrobcu elektriny sú rozšírené o právo ponúkať podporné služby na trhu s podpornými službami (priamo, prostredníctvom agregácie alebo prostredníctvom tretej osoby), ponúkať a predávať flexibilitu na organizovaných trhoch s elektrinou vrátane poskytovania podporných služieb, právo uzatvoriť zmluvu o agregácii (teda zmluvu s nezávislým agregátorom) alebo zmluvu, ktorej predmetom je aj poskytnutie flexibility (teda zmluvu o (združenej) dodávke s dodávateľom elektriny, resp. integrovaným agregátorom), a poskytovať flexibilitu podľa uzatvorenej zmluvy, právo bezodplatne získať merané údaje o odbere alebo dodávke elektriny (zodpovedá povinnosti PPS podľa § 28 ods. 2 písm. j) a povinnosti PDS podľa § 31 ods. 2 písm. f)) a právo na priamu komunikáciu o technických záležitostiach pripojenia s príslušným prevádzkovateľom sústavy (ide o obdobu práva koncového odberateľa podľa § 35 ods. 1 písm. g)).

Úprava povinností výrobcu elektriny sa týka zosúladenia textácie o zodpovednosti za odchýlku s úpravou v § 15 ods. 8 a 9 a s textáciou použitou v povinnostiach iných účastníkov trhu, poskytovania údajov PPS na účely vypracovania posúdenia primeranosti zdrojov na európskej a vnútroštátnej úrovni (ktoré nahrádzajú doterajšiu správu o výsledkoch monitorovania bezpečnosti dodávok elektriny) a v súčasnosti chýbajúcej povinnosti dodržiavať pokyny dispečingu a dispečingu prevádzkovateľa príslušnej sústavy, do ktorej je zariadenie na výrobu elektriny pripojené. Povinnosť podľa doterajšieho ods. 2 písm. j) sa ruší, pretože poskytovanie údajov OKTE na účel centrálnej fakturácie je zaistené v písm. h) (doterajšom písm. k)), keďže centrálna fakturácia je činnosťou OKTE podľa § 37 ods. 4 písm. c) druhého bodu, namiesto toho sa však zavádza nová povinnosť výrobcu elektriny poskytovať príslušnému prevádzkovateľovi sústavy údaje potrebné v prípade poskytovania podporných služieb alebo flexibility – taká povinnosť v platnom znení chýbala. Zvyšok úprav v ods. 2 má za cieľ spresniť znenie zákona, nedochádza k obsahovým zmenám.

Nový ods. 5 predchádza pochybnostiam pri pripájaní zariadenia na uskladňovanie elektriny v mieste, v ktorom je už prevádzkované zariadenie na výrobu elektriny, a stanovuje, že maximálna rezervovaná kapacita zodpovedá celkovému inštalovanému elektrickému výkonu toho zo zariadení, ktorého celkový inštalovaný elektrický výkon je vyšší (nie je však vylúčená dohoda výrobcu elektriny s PDS na vyššej hodnote). PDS teda pri pripájaní nesčíta rezervovanú kapacitu zariadenia na výrobu elektriny a zariadenia na uskladňovanie elektriny.

V ods. 6 sú aktualizované odkazy na povinnosti, ktoré sa nevzťahujú na výrobcu elektriny v zariadení na výrobu elektriny s inštalovaným výkonom do 11 kW (v prvej vete bez

ohľadu na to, či vyrába elektrinu podnikateľsky alebo nepodnikateľsky, v druhej vete sa pridáva vyňatie z ďalšej povinnosti pre výrobcu elektriny, ktorý nepodniká v energetike).

Zo súčasného znenia ods. 7 (pôvodný ods. 6) vyplývalo, že niektoré povinnosti sa nevzťahovali na výrobcu elektriny, ktorého zariadenie na výrobu elektriny nie je fyzikálne prepojené s elektrizačnou sústavou. Na takého výrobcu elektriny by sa však nemali vzťahovať žiadne povinnosti z ods. 2 okrem povinnosti uzatvoriť zmluvu o poskytovaní údajov s OKTE a v prípade výrobcov elektriny v zariadení na výrobu s inštalovaným výkonom nad 5 MW aj povinnosti poskytovať PPS/PDS údaje potrebné na štatistické účely – v tomto zmysle došlo k úprave ods. 7.

Súvisiace legislatívno-technické úpravy.

K bodu 105 (§ 27a)

§ 27a upravuje práva a povinnosti nového účastníka trhu s elektrinou, a síce prevádzkovateľa zariadenia na uskladňovanie elektriny. Čiastočne ide o obdobu práv a povinností výrobcu elektriny, čiastočne sú navrhnuté nové práva a povinnosti. Okrem práva pripojiť zariadenie na uskladňovanie elektriny do sústavy a dodávať alebo odoberať elektrinu na základe zmluvy o prístupe do sústavy a iných práv obdobných s právami výrobcu elektriny sa umožňuje poskytovanie služieb zariadenia na uskladňovanie elektriny (na základe nového zmluvného typu podľa § 26 ods. 19).

Ods. 3 zakotvuje výnimky z povinností, ktoré sa uplatnia v prípade prevádzkovateľa zariadenia na uskladňovanie elektriny, ktorý s PPS alebo PDS nedohodol rezervovanú kapacitu umožňujúcu vyvedenie výkonu zariadenia na uskladňovanie elektriny do sústavy, a ods. 4 a 5 sú obdobou § 27 ods. 6 a 7.

K bodu 106 (§ 28)

Práva PPS sa vo vzťahu k transpozícii smernice (EÚ) 2019/944 žiadnym podstatným spôsobom nemenia, len je zohľadnená existencia nových účastníkov trhu s elektrinou a správa o výsledkoch monitorovania bezpečnosti dodávok elektriny je nahradená posúdením primeranosti zdrojov na európskej a vnútroštátnej úrovni .

Úpravy povinností PPS, ktoré sú transpozičného charakteru, zahŕňajú premietnutie požiadaviek najmä čl. 40 a 17 smernice (EÚ) 2019/944 a o zosúladenie s témou kapacitných mechanizmov, ktorá je širšie upravená v § 28a a v nariadení (EÚ) 2019/943.

Nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944 sa dopĺňajú práva a povinnosti PPS v súvislosti s riešením problematiky tokov jalového elektrického výkonu a jeho kompenzácie, ktoré reflektuje dohodu PPS a PDS.

Tiež nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944 sa dopĺňa povinnosť PPS poskytovať OKTE údaje o zariadeniach, ktoré sú pripojené do prenosovej sústavy alebo pre ktoré PPS vydal stanovisko podľa § 12 ods. 5 písm. b) alebo uzatvoril zmluvu o pripojení do prenosovej sústavy – tieto údaje budú zaznamenané v evidencii existujúcich a plánovaných zariadení na výrobu elektriny a zariadení na uskladňovanie elektriny vedenej OKTE. Rovnaká povinnosť sa ukladá PDS.

Dopĺňajú a aktualizujú sa súvisiace odkazy 54 a 54a a ďalšie legislatívno-technické úpravy.

K bodu 107 (§ 28a)

Problematika kapacitných mechanizmov a súvisiaceho posúdenia primeranosti zdrojov na európskej a vnútroštátnej úrovni je upravená v nariadení (EÚ) 2019/943. Aby však bolo možné postupovať podľa priamo uplatniteľného nariadenia (EÚ) 2019/943, je potrebné v ZoE

upraviť chýbajúce kroky. Ustanovuje sa preto, že PPS vyhodnocuje údaje poskytnuté účastníkmi trhu pre potreby posúdenia primeranosti zdrojov na európskej a vnútroštátnej úrovni a na žiadosť MHSR je povinný vypracovať podklady potrebné na vypracovanie posúdenia primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni (už nie na vypracovanie posúdenia primeranosti zdrojov na európskej úrovni, nakoľko to podľa čl. 23 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/943 vykonáva ENTSO-E) a poskytnúť ich MHSR. Samotné posúdenie primeranosti zdrojov na vnútroštátnej úrovni teda nevypracováva PPS, ale MHSR, ktoré je podľa § 88 ods. 10 príslušným orgánom pre oblasť primeranosti zdrojov – toto rozdelenie úloh je zvolené na základe čl. 24 ods. 3 poslednej vety nariadenia (EÚ) 2019/943, ktorá hovorí o „orgáne“ zodpovednom za vnútroštátne posúdenie primeranosti zdrojov, teda musí ísť o štátny orgán, nie účastníka trhu s elektrinou. MHSR môže následne na základe zlyhania trhu odhaleného posúdením primeranosti zdrojov a za splnenia ďalších podmienok stanovených nariadením (EÚ) 2019/943 rozhodnúť o zavedení kapacitného mechanizmu, pričom stanoví podmienky na jeho zavedenie. Konkrétny rozsah kapacity zariadení výrobcov elektriny alebo iných účastníkov trhu s elektrinou, ktorý PPS potrebuje v rámci kapacitného mechanizmu nakúpiť na zaistenie primeranosti zdrojov, a podmienky výberového konania na zaistenie potrebnej kapacity však navrhuje samotný PPS a MHSR len udeľuje súhlas.

K bodom 108 až 110 (§ 29)

Zmeny v § 29 sú len formálneho charakteru:

- v ods. 1 je doplnené uskladňovanie elektriny ako nová činnosť,
- ods. 4 je skrátený, lebo verejné konzultácie sú po novom komplexne upravené v § 19a,
- v ods. 6 sa zavádza skratka pre ACER, lebo v súčasnosti je skratka zavedená až v § 55, hoci sa prvýkrát používa už práve v § 29.

K bodu 111 (§ 30)

Gramaticko-technická oprava.

K bodu 112 (§ 31)

Doplnenia a úpravy § 31 sú prevažne vyvolané potrebou transpozície smernice (EÚ) 2019/944. Práva PDS sú rozšírené o právo nakupovať nefrekvenčné podporné služby a flexibilitu nevyhnutné na zabezpečenie prevádzkovej spoľahlivosti distribučnej sústavy a pre prípad využitia tohto práva je v ods. 6 a 7 upravený postup, ktorý vychádza z požiadaviek čl. 17, 31 a 32 smernice (EÚ) 2019/944. Aj ďalšie čiastkové úpravy vychádzajú z uvedených čl. a ďalej tiež z čl. 6, 20, 22, 33, 34 a prílohy I smernice (EÚ) 2019/944.

Čo sa týka § 31 ods. 2 písm. c), z čl. 6 ods. 2 smernice (EÚ) 2019/944 vyplýva, že dôvody odmietnutia prístupu do sústavy by sa mali poskytnúť v prípade všetkých odmietnutí prístupu do sústavy, pričom v prípade nabíjajúcich staníc by sa potom mali poskytnúť vždy ešte informácie o opatreniach potrebných pre posilnenie sústavy. Nie je však vylúčené, aby sa informácie o opatreniach potrebných pre posilnenie sústavy poskytovali vo všetkých prípadoch odmietnutia prístupu do sústavy. Naopak smernica (EÚ) 2019/944 ukladá poskytovanie informácií o opatreniach potrebných pre posilnenie sústavy, ak je to vhodné („V prípade odmietnutia prístupu regulačné orgány tiež zabezpečia, pokiaľ je to vhodné, aby prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy poskytol príslušné informácie o opatreniach, ktoré budú potrebné pre posilnenie sústavy.“). Navrhované znenie § 31 ods. 2 písm. c) teda transponuje čl. 6 ods. 2 smernice (EÚ) 2019/944.

V súlade s čl. 28 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944 sa potom navrhuje ustanoviť, že PDS nemá právo obmedziť alebo prerušiť distribúciu elektriny závislým odberateľom elektriny

z dôvodu neoprávneného odberu elektriny podľa § 46 ods. 1 písm. a) druhého bodu (t. j. pri odbere elektriny bez uzavretej zmluvy o (združenej) dodávke elektriny alebo bez titulu, na základe ktorého vzniká právo zdieľať elektrinu) v kritickom zimnom období.

V oblasti mimo transpozíciu smernice (EÚ) 2019/944

- sa navrhuje doplnenie v ods. 1 písm. a) a tým umožnenie viacnásobného využitia elektronickej komunikačnej siete ako technického prvku tvoriaceho súčasť distribučnej sústavy v súvislosti s navrhovanou úpravou definície distribučnej sústavy;
- je analogicky k právu PPS podľa § 28 ods. 1 písm. h) upravené právo PDS zrušiť miesto pripojenia na základe rozhodnutia ÚRSO;
- je analogicky k úprave povinností výrobcu elektriny a prevádzkovateľa zariadenia na uskladňovanie elektriny PDS po novom povinný poskytovať PPS údaje na účely vypracovania posúdenia primeranosti zdrojov na európskej a vnútroštátnej úrovni (ktoré nahrádzajú doterajšiu správu o výsledkoch monitorovania bezpečnosti dodávok elektriny);
- sa vedenie evidencie registrovaných odberných a odovzdávacích miest účastníkov trhu presúva z povinností PDS do povinností OKTE;
- sa ruší povinnosť PDS predkladať ÚRSO každoročne zoznam odberateľov elektriny pripojených do distribučnej sústavy, ktorí v priebehu predchádzajúceho roku zmenili dodávateľa elektriny, lebo táto povinnosť je súčasnej dobe nadbytočná; počty odberateľov elektriny, ktorí zmenili dodávateľa elektriny, na prípadné štatistické alebo obdobné účely je možné získavať na základe žiadosti ako od PDS, tak aj od OKTE;
- sa v ods. 3 dopĺňajú povinnosti PDS v súvislosti s riešením problematiky tokov jalového elektrického výkonu a jeho kompenzácie, ktoré reflektuje dohodu PPS a PDS;
- sa dopĺňa povinnosť PDS (rovnaká povinnosť sa ukladá PPS) poskytovať OKTE údaje o zariadeniach, ktoré sú pripojené do distribučnej sústavy alebo pre ktoré PDS vydal stanovisko podľa § 12 ods. 5 písm. a) alebo uzatvoril zmluvu o pripojení do distribučnej sústavy – tieto údaje budú zaznamenané v evidencii existujúcich a plánovaných zariadení na výrobu elektriny a zariadení na uskladňovanie elektriny vedenej OKTE;
- sa ruší doterajší ods. 11, nakoľko povinnosť v ňom obsiahnutá je už zakotvená v § 31 ods. 3 písm. g) (ide teda o odstránenie duplicity v zákone);
- sa dopĺňa ods. 15, ktorý obsahuje explicitne právo prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy na pripojenie do sústavy, pretože sa v praxi vyskytujú prípady, keď PDS neumožňuje pripojenie elektroenergetických zariadení prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústav s argumentom, že pripojiť ich možno len ako koncových odberateľov.

Súvisiace legislatívno-technické úpravy.

V § 31 ods. 2 je doplnená nová povinnosť PDS, ktorou sa transponuje článok 24 ods. 8 smernice (EÚ) 2001/2018. Integráciou energie z obnoviteľných zdrojov do infraštruktúry distribučnej sústavy a ich využívanie pri skladovaní elektriny v rámci posilnenia technicky uskutočniteľného a ekonomicky prijateľného využívania energie z obnoviteľných zdrojov si vyžaduje zabezpečiť spoluprácu medzi PDS a prevádzkovateľmi centralizovaného zásobovania teplom z hľadiska poskytovania podporných služieb a využívania flexibility.

K bodom 113 a 114 (§ 32)

Zmeny súvisia s úpravou značenia odsekov v odkazovaných paragrafoch.

K bodu 115 (§ 32a až 32c)

K § 32a

Nový § 32a ustanovuje všeobecný zákaz PDS a PPS vlastniť, vyvíjať, spravovať alebo prevádzkovať zariadenia na uskladňovanie elektriny (v súlade s čl. 36 a 54 smernice (EÚ) 2019/944) a verejne prístupné nabíjacie stanice (v súlade s čl. 33 smernice (EÚ) 2019/944).

V prípade vlastníctva, vyvíjania, správy alebo prevádzky verejne prístupných nabíjacích staníc sa predpokladá, že do budúca bude záujem o tieto činnosti zo strany iných subjektov, a preto nie je do ZoE zahrnutá možnosť výnimky zo všeobecne ustanoveného zákazu (výnimkou sú však – vid' nižšie – miestne distribučné sústavy, ktoré budú napĺňať úijnú definíciu uzavretých distribučných sústav).

Naopak v prípade vlastníctva, vyvíjania, správy alebo prevádzky zariadení na uskladňovanie elektriny stanovuje predkladaný návrh možnosť výnimiek. Prvou možnosťou výnimky (ods. 2 v spojení s ods. 3) je prípad, kedy má zariadenie na uskladňovanie elektriny slúžiť ako plne integrovaný prvok sústavy a PPS alebo PDS získa súhlas ÚRSO. Druhou možnosťou (ods. 2 v spojení s ods. 4 a 5) je prípad, kedy je zariadenie na uskladňovanie elektriny potrebné pre plnenie povinností PPS alebo PDS, v usporiadanom výberovom konaní nebol vybratý žiadny záujemca o poskytovanie týchto služieb a súčasne ÚRSO udelil PPS alebo PDS na takú činnosť súhlas. Podmienkou v tomto druhom prípade je, že zariadenie na uskladňovanie elektriny nebude ani čiastočne používané na nákup, predaj alebo uskladňovanie elektriny tretími osobami alebo pre tretie osoby, poskytovanie podporných služieb iným prevádzkovateľom sústav alebo poskytovanie flexibility na trhu s elektrinou tretím osobám.

V ods. 6 sú potom zakotvené výnimky zo všeobecného zákazu podľa ods. 1 pre prevádzkovateľov miestnych distribučných sústav, ktoré fakticky napĺňajú definíciu uzavretých distribučných sústav podľa čl. 38 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944 a ku ktorým je pripojených najviac 10 000 odberných miest (táto požiadavka ide nad rámec smernice (EÚ) 2019/944, ale nie je s ňou v rozpore). Fakticky tak zákon obsahuje definíciu uzavretých distribučných sústav (kritéria, ktoré charakterizujú uzavreté distribučné sústavy), ale formálne nejde o nový typ distribučnej sústavy, ale o vymedzenie miestnych distribučných sústav, ktorých prevádzkovatelia môžu žiadať o výnimku zo všeobecných zákazov pre PDS. Súčasne s udeľovaním súhlasu ÚRSO k daným činnostiam je zakotvená aj možnosť ÚRSO udeliť súhlas zrušiť, ak by prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy prestal spĺňať podmienky ustanovené pre udelenie súhlasu.

K § 32b

Nový § 32b transponuje čl. 36 ods. 2 smernice (EÚ) 2019/944 – nadväzuje na § 32a a rozvádza situáciu, kedy je zariadenie na uskladňovanie elektriny potrebné pre plnenie povinností PPS alebo PDS, avšak nejde o plne integrovaný prvok sústavy, a PPS alebo PDS je teda povinný usporiadať výberové konanie na poskytovanie služieb zariadenia na uskladňovanie elektriny. Len ak by v takom výberovom konaní nebol vybratý žiadny záujemca o poskytovanie potrebných služieb a súčasne by ÚRSO udelil PPS alebo PDS na danú činnosť súhlas podľa § 32a ods. 4, bol by PPS alebo PDS oprávnený prevádzkovať zariadenie na uskladňovanie elektriny.

Samotné výberové konanie na zariadenie na uskladňovanie elektriny, resp. návrh podmienok výberového konania, tiež podlieha schvaľovaniu zo strany ÚRSO. Návrh podmienok výberového konania musí byť v súlade s obsahovými náležitosťami ustanovenými v (novej) vyhláske vydanéj ÚRSO a ďalej so zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“), ak ide o zákazku na poskytnutie služieb podľa tohto zákona (v takom prípade je však pri dohľade zachovaná pôsobnosť Úradu pre verejné obstarávanie a ÚRSO si od neho pred rozhodnutím

o žiadosti o súhlas len vyžiada stanovisko – v tomto prípade nejde o záväzne stanovisko), alebo so zákonom č. 513/1991 Zb., Obchodným zákonníkom (ďalej len „Obchodný zákonník“), ak má výberové konanie formu obchodnej verejnej súťaže (v takom prípade budú v súlade s Obchodným zákonníkom ustanovené náležitosti vo vyhláske vydanéj ÚRSO, ÚRSO teda nebude osobitne preskúmavať súlad návrhu podmienok výberového konania s Obchodným zákonníkom, ale, ako sa uvádza v navrhovanom znení ods. 4, len s vyhláškou ÚRSO).

K § 32c

Ak ÚRSO udelil aspoň jednému PPS alebo PDS súhlas na vlastníctvo, vyvíjanie, správu alebo prevádzku zariadenia na uskladňovanie elektriny podľa § 32a ods. 4, teda ak je niektorá z týchto činností potrebná na účely plnenia povinností PPS alebo PDS a vo výberovom konaní podľa § 32b nebol vybraný žiadny záujemca o poskytovanie služieb zariadenia na uskladňovanie elektriny, vykoná ÚRSO v súlade s čl. 36 ods. 3 smernice (EÚ) 2019/944 aspoň každých päť rokov prieskum záujmu iných subjektov na trhu o poskytovanie služieb zariadenia na uskladňovanie elektriny a k výsledku prieskumu vykoná verejnú konzultáciu. V rámci verejnej konzultácie môžu dotknutí účastníci trhu uplatňovať pripomienky, ktoré ÚRSO vyhodnotí a výsledok verejnej konzultácie (ako aj predtým výsledok prieskumu trhu) zverejní na svojom webovom sídle.

V prípade, že je výsledkom verejnej konzultácie zistenie záujmu prevádzkovateľov zariadení na uskladňovanie elektriny o poskytnutie ich služieb PPS alebo PDS a realizácii nič nebráni, je potrebné znovu usporiadať výberové konanie v zmysle § 32b. Aby však bolo zaistené, že PPS alebo PDS, ktorému bol udelený súhlas podľa § 32a ods. 4, výberové konanie skutočne usporiada, je určená lehota pre usporiadanie výberového konania jeden mesiac od schválenia podmienok výberového konania zo strany ÚRSO. Navyše je zakotvená aj možnosť ÚRSO stanoviť podmienky ex officio, ak by daný PPS alebo PDS vôbec nepredložil podmienky výberového konania na schválenie alebo ak by v určenej lehote neodstránil vytýkané vady.

Súčasne s povinnosťou usporiadať nové výberové konanie je dotknutý PPS alebo PDS povinný ukončiť činnosť, na ktorú mu bol udelený súhlas, do 18 mesiacov od zverejnenia výsledkov verejnej konzultácie (nie teda od okamihu, kedy bol v novom výberovom konaní vybraný záujemca o poskytovanie služieb zariadenia na uskladňovanie – dané vyplýva z čl. 36 ods. 3 smernice (EÚ) 2019/944) ukončiť svoju činnosť, pričom má právo na získanie zostatkovej hodnoty zariadenia na uskladňovanie elektriny. Ak by PPS alebo PDS preukázal, že po uplynutí lehoty 18 mesiacov naďalej nebude potrebovať služby zariadenia na uskladňovanie elektriny, nemusel by ani usporadúvať nové výberové konanie.

K bodom 116 a 120 (§ 33)

Úprava v § 33 ods. 3 transponuje čl. 31 ods. 4 smernice (EÚ) 2019/944 a v súlade s čl. 12 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/943 zavádza právo dispečingu PPS a PDS v prípade potreby obmedzovať zariadenia na výrobu elektriny z OZE alebo KVET, ktorých inštalovaný výkon je nižší než 400 kW, resp. od 1. januára 2026 nižší než 200 kW, až po vyčerpaní iných možností riadenia výroby, t. j. až v prípade, že riadenie výroby už nie je možné zabezpečiť obmedzením výroby z iných zariadení na výrobu elektriny.

V ods. 10 sa zavádza povinnosť PPS verejne konzultovať dispečerský poriadok (postupom podľa § 19a).

Súvisiace legislatívno-technické úpravy.

K bodu 121 (§ 34)

Upravená povinnosť dodávateľa elektriny byť subjektom zúčtovania alebo preniesť svoju zodpovednosť za odchýlku na iného účastníka trhu s elektrinou podľa ods. 2 písm. a) je dôsledkom úpravy v § 15 ods. 8 a 9 (pôvodnom § 15 ods. 7).

Ruší sa plošne schvaľovanie obchodných podmienok, súčasne však platí všeobecné pravidlo, že obchodné podmienky poskytovania univerzálnej služby musia byť v požadovanej kvalite a súladné s predpísanými náležitosťami, o. i. so vzorovými obchodnými podmienkami. Vzorové obchodné podmienky budú mať charakter minimálnych požiadaviek, ktoré budú musieť obchodné podmienky obsahovať, pričom sa nebude obmedzovať vlastná tvorba obchodných podmienok dodávateľov elektriny, ak to bude súladné s ustanovenými princípmi/pravidlami. Navyše sa navrhuje právomoc ÚRSO vyzvať dodávateľa elektriny poskytujúceho univerzálnu službu k vykonaniu zmeny obchodných podmienok, ak nie sú v požadovanej kvalite a súladné s predpísanými náležitosťami, a povinnosť dodávateľa elektriny informovať ÚRSO o vysporiadaní výzvy. Ide teda o tzv. soft reguláciu formou zverejnenia vykonanej výzvy a jej vysporiadania na webovom sídle ÚRSO. Ak dodávateľ elektriny na výzvu ÚRSO neupraví obchodné podmienky, iba oznámi nevykonanie zmeny, stále bude možnosť posudzovať uvedené ako správny delikt podľa § 91 ods. 2 písm. f) (pôjde o porušenie povinnosti podľa § 34 ods. 2 písm. k) tretieho bodu).

Zvyšok úprav povinností dodávateľa elektriny súvisí s požiadavkami čl. 10, 11, 12, 13, 14, 17, 20 a prílohy I smernice (EÚ) 2019/944 alebo ide o formálne a legislatívno-technické úpravy.

Povinnosť ponúkať zmluvy s dynamickou cenou elektriny sa oproti zneniu čl. 11 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944 nestanovuje dodávateľom elektriny s viac ako 200 000 odbernými miestami, ale hranica sa znížila na 100 000 odberných miest. Táto úprava nie je v rozpore s požiadavkami čl. 11 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944, keďže je pre koncových odberateľov elektriny priaznivejšia a zaisťuje im väčší výber z ponúk zmlúv s dynamickou cenou elektriny na trhu. Zníženie hranice pre povinné ponúkajúce uzatvorenia zmluvy s dynamickou cenou má aj svoje objektívne opodstatnenie. Dôvodom je absencia povinnosti vybraného dodávateľa (napr. dodávateľa poslednej inštancie) ponúkať zmluvy s dynamickou cenou elektriny, keby na trhu nebol žiadny dodávateľ spĺňajúci stanovenú hranicu počtu odberných miest. S ohľadom na veľkosť slovenského trhu a rozvoj konkurencie na ňom je preto nevyhnutné stanoviť hranicu, od ktorej bude stanovená povinnosť ponúkať zmluvy s dynamickou cenou, na takej úrovni, aby vždy existoval aspoň jeden dodávateľ ponúkajúci zmluvy s dynamickou cenou, ako vyžaduje čl. 11 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944. Súčasne je nanajvýš vhodné, ak je zákonom ukladaná navrhovaná povinnosť, aby existoval vyšší počet takýchto povinných subjektov (nie však súčasne všetci dodávatelia), aby aj v sektore zmlúv s dynamickou cenou bola zabezpečená určitá miera konkurencie.

Doplnenie a aktualizácia súvisiacich odkazov 65 a 67a.

K bodu 122 (§ 34a)

§ 34a ustanovuje práva a povinnosti nového účastníka trhu s elektrinou – agregátora. Návrh zákona v § 3 rozlišuje medzi agregátorom, ktorý je súčasne aj dodávateľom (tzv. integrovaný agregátor), a tzv. nezávislým agregátorom, ktorý nie je v odbernom alebo odovzdávacom mieste, v ktorom využíva flexibilitu odberu, dodávky alebo výroby, subjektom zúčtovania. Práva a povinnosti agregátora podľa nového § 34a sa vzťahujú na oba typy agregátorov. § 34a čiastočne vychádza z práv a povinností dodávateľa elektriny, zároveň ale priznáva agregátorovi ďalšie, jeho postaveniu na trhu špecifické práva a povinnosti, ktoré vychádzajú zo smernice (EÚ) 2019/944.

V ods. 1 sa agregátorovi priznáva právo ponúkať službu agregácie flexibility poskytovateľom flexibility, t. j. výrobcovi elektriny, prevádzkovateľovi zariadenia na uskladňovanie elektriny alebo aktívnemu odberateľovi. Ďalej má agregátor právo poskytovať agregovanú flexibilitu na trhoch s elektrinou vrátane možnosti poskytovať podporné služby, čím sa premietajú požiadavky článku 17 ods. 3 písm. a) smernice (EÚ) 2019/944. Agregátorovi sa tiež priznáva právo ponúkať agregovanú flexibilitu na organizovanom krátkodobom cezhraničnom trhu s elektrinou, podmienkou je povinnosť byť subjektom zúčtovania a uzatvorenie zmluvy s OKTE o prístupe a podmienkach účasti na organizovanom krátkodobom cezhraničnom trhu s elektrinou. Údaje a opravné údaje na účely vyúčtovania za poskytnutie flexibility a odchýlky subjektu zúčtovania zodpovedného za odchýlky spôsobené aktivovanou flexibilitou má agregátor právo požadovať od OKTE (nie od PPS alebo PDS), čo je súladné s úpravou v § 34 ods. 1 písm. e).

Ods. 2 ukladá agregátorovi povinnosti obdobné s povinnosťami dodávateľa elektriny, okrem toho bude agregátor povinný poskytovať zúčtovateľovi odchýlok informácie súvisiace s aktiváciou flexibility a PPS/PDS dáta o agregovanej flexibilitate, pričom na pokyn PPS/PDS bude agregátor povinný obmedziť aktiváciu agregovanej flexibility (tomu zodpovedá právo PPS podľa 28 ods. 1 písm. r) a právo PDS podľa § 31 ods. 1 písm. j)). Poskytovateľom flexibility bude agregátor povinný umožniť bezplatnú zmenu agregátora. Ods. 2 zároveň implementuje povinnosť vyplývajúcu z čl. 13 smernice (EÚ) 2019/944, ktorý v ods. 2 ukladá agregátorovi povinnosť informovať koncových odberateľov o podmienkach zmlúv o agregácii.

K bodu 123 (§ 35)

§ 35 v doterajšom znení upravoval práva a povinnosti odberateľa elektriny, ktorým je podľa definície nie len koncový odberateľ elektriny, ale aj osoba, ktorá nakupuje elektrinu na účel ďalšieho predaja (t. j. dodávateľ elektriny). Keďže práva a povinnosti dodávateľa elektriny sú už samostatne upravené v § 34, navrhuje sa zmeniť systematické radenie zákona a v § 35 upravovať čisto len práva a povinnosti odberateľa elektriny, po novom vrátane odberateľa elektriny v domácnosti, lebo ide len o podskupinu odberateľa elektriny. V dôsledku tejto zmeny sú práva týkajúce sa výlučne dodávateľa elektriny, teda práva podľa doterajšieho ods. 1 písm. f) a g), zakotvené už len v § 34. Ďalej sa presúva doterajší ods. 1 písm. d) do úpravy aktívneho odberateľa podľa ods. 4 písm. a) v spojení s ods. 5 a pôvodný ods. 1 písm. p) je teraz predmetom § 17f ods. 3. Nový ods. 2 upravuje špecifické právo odberateľa elektriny v domácnosti na univerzálnu službu, ktoré bolo pôvodne predmetom § 36 (tento paragraf sa ruší, zvyšok práv a povinností doteraz upravených v § 36 je už obsiahnutý v § 35).

Právu uzatvoriť zmluvu o (združenej) dodávke elektriny s dynamickou cenou elektriny (ktoré je formulované všeobecne, t. j. koncový odberateľ elektriny má právo uzatvoriť takú zmluvu s akýmkoľvek dodávateľom, ktorý ju ponúka alebo má povinnosť ju ponúkať) zodpovedá povinnosť dodávateľa elektriny dodávajúceho elektrinu do viac ako 100 000 odberných miest podľa § 34 ods. 2 písm. l).

Transpozícia konceptu aktívneho odberateľa podľa čl. 15 smernice (EÚ) 2019/944 je vykonaná prostredníctvom nového ods. 4. Formulácia úvodnej vety ods. 4 („*Koncový odberateľ elektriny, ak má záujem pôsobiť ako aktívny odberateľ, ...*“) bola zvolená z toho dôvodu, že aktívnym odberateľom je už podľa definície v čl. 2 ôsmom bode smernice (EÚ) 2019/944 a podľa § 4 ods. 6 koncový odberateľ, ktorý vyrába, uskladňuje elektrinu atď., teda už vykonáva niektoré z práv obsiahnutých v novom ods. 4 – inými slovami aktívnym odberateľom sa koncový odberateľ elektriny stane až vo chvíli, kedy niektoré z vymenovaných práv začne vykonávať. Keďže aktívny odberateľ môže vykonávať rôzne činnosti a vystupovať na trhu s elektrinou v rôznych roliach – v roli výrobcu elektriny, prevádzkovateľa zariadenia na uskladňovanie elektriny, dodávateľa elektriny alebo poskytovateľa flexibility (v tomto prípade však na rozdiel od predchádzajúcich rolí nejde o osobitný subjekt na trhu s elektrinou) –

vzťahujú sa na aktívneho odberateľa pri výkone danej činnosti vymenované práva a povinnosti príslušného účastníka trhu s elektrinou.

Zvyšné úpravy § 35 súvisia s transpozíciou čl. 4, 12, 20, 22, 23 smernice (EÚ) 2019/944.

Aktualizácia odkazu 67a.

Nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944 sa navrhuje doplnenie v ods. 3 písm. l) povinnosť koncového odberateľa elektriny umožniť PDS výkon oprávnenia podľa § 46 ods. 4 urobiť zásah nielen na zariadení distribučnej sústavy, ale aj na odbernom mieste. Tiež nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944 sa v ods. 3 dopĺňa povinnosť koncového odberateľa elektriny poskytovať PPS údaje potrebné na účely vypracovania podkladov pre MHSR v oblasti primeranosti zdrojov, pretože výrazná zmena na strane odberu tiež ovplyvní výpočet vnútroštátnej primeranosti zdrojov.

K bodu 124 (§ 35a)

Nový § 35a transponuje koncept energetického spoločenstva, založený čl. 16 smernice (EÚ), ako nového účastníka trhu s elektrinou. Rovnako ako v prípade aktívneho odberateľa v § 35 ods. 4 sú aj tu stanovené práva energetického spoločenstva a pri výkone jednotlivých práv sa odkazuje na práva a povinnosti príslušného účastníka trhu s elektrinou, v postavení ktorého sa energetické spoločenstvo bude nachádzať.

Čo sa týka možnosti energetického spoločenstva vlastniť a prevádzkovať miestnu distribučnú sústavu, nie je potrebné toto právo výslovne upravovať, lebo energetickému spoločenstvu nič nebráni túto činnosť vykonávať – v súlade s čl. 16 ods. 4 smernice (EÚ) 2019/944 by však energetické spoločenstvo v takom prípade muselo spĺňať všetky povinnosti ukladané prevádzkovateľovi miestnej distribučnej sústavy vrátane potreby získať povolenie na distribúciu elektriny. Inými slovami, energetické spoločenstvo môže vlastniť a prevádzkovať distribučnú sústavu, avšak v takom prípade (pri výkone činnosti distribúcie elektriny) bude na trhu vystupovať ako akýkoľvek iný prevádzkovateľ miestnej distribučnej sústavy so všetkými právami a povinnosťami, a nie ako energetické spoločenstvo. Jedinou výnimkou je, že ak energetické spoločenstvo prevádzkuje miestnu distribučnú sústavu, nevzťahujú sa na neho zákazy týkajúce sa prevádzky zariadení na uskladňovanie elektriny a verejne prístupných nabíjacích staníc podľa § 32a ods. 1. Energetické spoločenstvo teda môže tieto činnosti vykonávať, aj keď má súčasne postavenie PDS, pričom nie je nutné ÚRSO žiadať o akýkoľvek súhlas.

K bodu 125 (§ 36 sa vypúšťa)

Existujúci § 36 obsahuje práva a povinnosti, ktoré už sú z väčšej časti obsiahnuté v súčasnom § 35. Jediné ustanovenie, ktoré je v § 36 zakotvené nad rámec ustanovení už existujúcich v § 35, je § 36 ods. 1 písm. a). Z tohto dôvodu (a ďalej tiež z dôvodu lepšej systematizácie zákona, lebo odberateľ elektriny v domácnosti je len podskupinou odberateľa elektriny, a preto nie je opodstatnené upravovať ich práva a povinnosti oddelene) sa § 36 ruší a právo doteraz upravené v § 36 ods. 1 písm. a), resp. len právo na univerzálnu službu sa preberá do nového § 35 ods. 2., nakoľko právo na ochranu podľa § 17 vyplýva zo zákona aj bez výslovného odkazu na tomto mieste.

K bodom 126 až 133 (§ 37)

Činnosti OKTE sú doplnené o nasledujúce evidenčné a registračné povinnosti:

- evidencia priradenia subjektov zúčtovania k odberným alebo odovzdávacím miestam odberateľov elektriny, výrobcov elektriny a prevádzkovateľov zariadení na uskladňovanie elektriny,

- evidencia registrovaných odberných a odovzdávacích miest účastníkov trhu s elektrinou,
- registrácia a evidencia odberných a odovzdávacích miest spoločne konajúcich koncových odberateľov a energetického spoločenstva vrátane jeho členov,
- registrácia a evidencia odberného a odovzdávacieho miesta poskytovateľa flexibility na agregátora a ich zmeny,
- evidencia (do 31. decembra 2024 teda len evidencia bez vykonania samotnej registrácie) odberného a odovzdávacieho miesta koncového odberateľa elektriny alebo výrobcu elektriny na dodávateľa elektriny alebo výrobcu elektriny na výkupcu elektriny a ich zmeny,
- evidencia existujúcich a plánovaných zariadení na výrobu elektriny a zariadení na uskladňovanie elektriny.

Ďalej sa upravuje ods. 7 tak, aby bola úprava procesu vydania prevádzkového poriadku OKTE obdobná ako v prípade prevádzkových poriadkov prevádzkovateľov sústav a prevádzkovateľov sietí podľa § 19 ods. 8. Aj v prípade prevádzkového poriadku OKTE sa teda zavádza povinnosť verejnej konzultácie návrhu prevádzkového poriadku OKTE.

V ods. 10 až 12 sa zavádza úprava elektronického systému prevádzkovaného OKTE, prostredníctvom ktorého bude možné vykonávať niektoré práva a povinnosti účastníkov trhu voči iným účastníkom trhu alebo orgánom štátnej správy v elektronickej podobe alebo robiť právne úkony v elektronickej podobe. MHSR a ÚRSO sa zakotvuje právo využívať údaje z elektronického systému OKTE za účelom vypracovania si vlastných analýz a publikácie štúdií o situácii na trhu. Prístup do databázy MHSR a ÚRSO poskytne väčší obraz o dianí na trhu, čo je predpokladom pre schopnosť promptnejšie reagovať na akútne situácie na trhu. Podrobné podmienky prístupu k dátovému a funkčnému rozhraniu elektronického systému, pravidlá prevádzky a používania elektronického systému a rozsah činností vykonávaných prostredníctvom elektronického systému ustanovia pravidlá trhu. Prevádzkový poriadok OKTE potom ustanoví podrobnejšie požiadavky na formáty elektronickej komunikácie, dokumentov a dát poskytovaných alebo odovzdávaných prostredníctvom elektronického systému a požiadavky na zabezpečenie elektronického systému.

Zvyšok úprav v § 37 súvisí s existenciou nových účastníkov trhu s elektrinou a s poskytovaním údajov.

K bodu 134 (§ 37a)

Nový § 37a, ktorý sa týka prístupu poverených osôb k údajom koncového odberateľa elektriny, transponuje primárne čl. 23 smernice (EÚ) 2019/944. Ods. 1 transponuje tiež čl. 34 vetu prvú smernice (EÚ) 2019/944, podľa ktorej by všetky oprávnené osoby mali mať nediskriminačný prístup k týmto údajom za jednoznačných a rovnocenných podmienok a za dodržiavania ochrany údajov. Oprávnenou osobou v zmysle čl. 34 smernice (EÚ) 2019/944 sa v predkladanom návrhu rozumie poverená osoba, ktorou je osoba, ktorú koncový odberateľ elektriny splnomocnil či inak poveril a ktorá má na základe takého splnomocnenia/poverenia prístup k údajom koncového odberateľa elektriny. Údajmi koncového odberateľa sú v súlade s čl. 23 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944 údaje uvedené v ods. 2.

Ods. 3 a 5 sú transpozíciou čl. 23 ods. 2 a 3 smernice (EÚ) 2019/944. Sú ustanovené princípy poskytovania údajov zo strany osôb zodpovedných za správu údajov na žiadosť poverenej osoby (možnosť diaľkového prístupu, možnosť sprístupnenia údajov v elektronickom systéme spravovanom OKTE) a požiadavky na postupy pre sprístupňovanie požadovaných údajov.

Ods. 6 transponuje čl. 23 ods. 5 smernice (EÚ) 2019/944, ktorý požaduje, aby poplatky účtované regulovanými subjektmi, ktoré poskytujú dátové služby, boli primerané a riadne odôvodnené. Ako prioritná forma pre poskytovanie požadovaných údajov sa v návrhu ustanovuje elektronická podoba, pri ktorej nie je odôvodnené poskytovanie údajov spoplatňovať, a preto je v návrhu zákona ustanovené, že sa údaje v elektronickej podobe poskytujú bezodplatne. Naopak v prípade, že poverená osoba požiada o poskytnutie údajov v listinnej podobe, je povinná uhradiť náklady spojené s vyhotovením listiny a jej zaslaním.

Doplňa sa súvisiaci odkaz 68b.

K bodu 135 (§ 39)

Spresnenie vyplývajúce z aplikačnej praxe.

K bodu 136 (§ 40 až 42)

Zmeny v § 40, ktorý sa týka merania elektriny, sú vyvolané požiadavkami smernice (EÚ) 2019/944. Z dôvodu, že podľa druhého bodu prílohy I smernice (EÚ) 2019/944 sa vyúčtovanie na základe skutočnej spotreby realizuje aspoň raz ročne, a v prípade, že koncový odberateľ elektriny má elektromer, ktorý umožňuje diaľkový odpočet prevádzkovateľom sústavy, poskytujú sa presné informácie o vyúčtovaní na základe skutočnej spotreby najmenej každý mesiac, navrhuje sa úprava ods. 2, ktorá umožňuje splniť uvedené požiadavky. Navrhovaná zmena ods. 3 (resp. rozdelenie pôvodného ods. 2 do dvoch odsekov a ich doplnenie o nové požiadavky), ktorá špecifikuje fyzický odpočet meradla, potom reflektuje druhý bod písm. c) prílohy I smernice (EÚ) 2019/944.

Nový ods. 4 v § 40 súvisí s úpravou v § 31 ods. 3 písm. t) (pôvodné písm. s)) a v nadväznosti na ods. 3 (ktorý upravuje fyzický odpočet určeného meradla) stanovuje možnosť zistiť hodnoty odberu alebo dodávky elektriny náhradným spôsobom, ak nie je možné vykonať fyzický odpočet. Bližšie podmienky budú upravovať pravidlá trhu (splnomocnenie v § 40 ods. 4 ZoR bolo príslušne doplnené).

V doterajšom ods. 8 (po novom ods. 10) v § 40 sa navrhuje zrušiť posledná veta a navrhuje sa princíp tejto zrušenej vety zahrnúť do nového samostatného ods. 11, ktorý sa týka povinnosti prevádzkovateľa sústavy poskytnúť koncovému odberateľovi elektriny písomne alebo elektronicky informáciu o jednotlivých funkciách inštalovaného meradla a o spôsoboch odčítania meraných hodnôt umožňujúcich kontrolu vlastnej spotreby elektriny. Špecificky sú potom tieto informácie vymedzené vo vzťahu k IMS. Toto reflektuje požiadavku druhého bodu písm. f) prílohy I smernice (EÚ) 2019/944.

Ďalej sa v § 40 navrhuje spresnenie subjektu, na ktorý sa vzťahujú niektoré práva a povinnosti uvedené v tomto odseku tak, že namiesto „odberateľa elektriny“ sa po novom uvádza „koncový odberateľ elektriny“ a na príslušných miestach sú doplnené nové subjekty na trhu s elektrinou.

Súvisiace legislatívno-technické úpravy v § 40.

Do § 41 sa analogicky k úprave merania vyrobenej elektriny na svorkách zariadenia na výrobu elektriny dopĺňa úprava merania na svorkách zariadenia na uskladňovanie elektriny (súvisí s povinnosťou prevádzkovateľa zariadenia na uskladňovanie elektriny podľa § 27a ods. 2 písm. f)).

Ďalej v § 41 dochádza k úprave skôr legislatívno-technického charakteru, keď sa v ods. 6 ruší časť textu týkajúca sa vymedzenia odovzdávacieho miesta, pričom táto definícia sa z dôvodu lepšej systematiky zákona presúva do § 2 písm. b) pätnásteho bodu.

V § 42 sa navrhuje sa zrušiť súčasný ods. 1. MH SR (v spolupráci s ÚRSO) je naďalej príslušné na vykonávanie analýzy prínosov a nákladov (alebo podobných podkladových štúdií) zavádzania IMS, táto právomoc je však po novom upravená v § 88 ods. 12. Samotná úprava zavádzania IMS v § 42 nie je podľa návrhu už striktné spojená s výsledkom analýzy prínosov a nákladov vykonávanej MHSR.

Navrhovaný ods. 4 je koncipovaný na základe požiadaviek čl. 21 smernice (EÚ) 2019/944, ktoré sa týkajú práva koncového odberateľa elektriny na inštaláciu IMS na jeho žiadosť. Ustanovenia ods. 4 sa nevzťahujú na prípady uvedené v ods. 1 (teda na prípady, kedy je pre odberné miesto daného koncového odberateľa elektriny naplánovaný plošný roll-out IMS), ale len na prípady uvedené v prvej vete ods. 4, teda na prípady, kedy plošný roll-out IMS do dotknutého odberného miesta naplánovaný nie je. Zároveň sú pre prípad inštalácie IMS na žiadosť koncového odberateľa podľa ods. 4 upravené niektoré informačné povinnosti PDS vo vzťahu ku koncovým odberateľom elektriny ohľadom IMS – ustanovenia § 40, ktoré sú všeobecne uplatniteľné, tým dotknuté nie sú. Čo sa týka ceny IMS a jeho inštalácie na žiadosť, zakotvuje sa regulácia formou schvaľovania prevádzkového poriadku PDS, ktorého bude daný „sadzobník“ súčasťou – ÚRSO je splnomocnený stanoviť obsahové náležitosti prevádzkového poriadku podľa § 95 ods. 2 písm. k) ZoE.

Postup v prípade inštalácie IMS na žiadosť koncového odberateľa elektriny upravený v ods. 4 (a ods. 5) sa uplatní aj v prípade koncového odberateľa elektriny s regulovanou cenou dodávky.

K bodu 137 (§ 42a)

V novom § 42a sa ustanovuje odborná spôsobilosť pre vykonávanie určených činností obdobne ako je upravené pre odvetvie plynárenstva.

K bodom 138 až 140 (§ 43)

Nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944 sa navrhuje doplnenie v ods. 14 s cieľom posilnenia práv prevádzkovateľa sústavy pri určovaní podmienok pre umiestňovanie zariadení iných vlastníkov, na ktoré sa vzhľadom na veľkosť napätia (do 1 kV) nevzťahujú súčasné ustanovenia o ochranných pásmach elektrických vedení. Súhlas prevádzkovateľa sústavy na zriadenie stavby v ochrannom pásme alebo na podperných bodoch vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia s napätím do 1 kV vrátane bude súčasne dokladom pre územné konanie a stavebné konanie. V prípade nekonania subjektu, ktorý konal bez súhlasu prevádzkovateľa sústavy, resp. v prípadoch kedy nie je možné spoľahlivým spôsobom určiť tento subjekt, zavádza navrhované doplnenie v odseku 15 pre prevádzkovateľa sústavy možnosť vykonať odstránenie stavieb, konštrukcií, skládok a trvalých porastov, ktoré ohrozujú bezpečnosť prevádzkovania sústavy a spoľahlivosť distribúcie elektriny, za ktorú zodpovedá priamo vo svojom mene. Ďalšie spresnenie v ods. 14 a 15 a doplnený nový ods. 16 vychádzajú z aplikačnej praxe.

K bodu 141 (§ 44)

Spresnenia vyplývajúce z aplikačnej praxe.

K bodu 142 (§ 45)

Spresnenia vyplývajúce z aplikačnej praxe.

K bodom 143 až 145 (§ 46)

V zákone sa zavádza možnosť zdieľania elektriny, ktoré bude prebiehať na základe inej zmluvy než zmluvy o (združenej) dodávke elektriny, keďže v takom prípade by išlo o klasickú

dodávku, t. j. predaj elektriny. Aby prípady zdieľania elektriny na základe riadne uzavretej zmluvy (inej než zmluvy o (združenej) dodávke elektriny) neboli považované za neoprávnený odber elektriny, navrhuje sa upraviť ods. 1 písm. a).

Nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944 sa navrhuje upraviť ods. 1 písm. c), nakoľko v praxi je rozdiel v tom, či došlo k vandalizmu ohľadne porušenia originálnych overovacích alebo montážnych značiek, alebo či došlo k úmyselnému konaniu, a to preplombovaniu elektromera falšovanými overovacími znakmi a mohlo dôjsť k tzv. „pretočeniu elektromera“ bez zanechania viditeľných stôp na elektromere, čo sa často stáva pri indukčných elektromeroch.

Zároveň rovnako nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944 sa navrhuje doplnenie v odsekoch 4 a 5, ktoré rieši situácie, kedy je nevyhnutné urobiť za účelom prevencie neoprávneného odberu elektriny zásah nielen na zariadení distribučnej sústavy, ale aj na odbernom mieste (napríklad premiestnenie merania z plota na podperný stĺp) najmä v prípade kedy vykonaná profylaxia nebola úspešná alebo nebola možná (napríklad ak je meradlo na verejne neprístupnom mieste), a došlo k prerušeniu distribúcie elektriny z dôvodu neoprávneného odberu elektriny). Vzhľadom na to, že by išlo o úpravy z podnetu PDS, uvedené by PDS vykonával na vlastné náklady.

K bodom 146 až 149 (§ 46a)

Vzhľadom na vznik nových účastníkov trhu s elektrinou a výkon nových činností môže neoprávnená dodávka elektriny do sústavy po novom nastať nie len v prípade výroby elektriny v zariadení na výrobu elektriny, ale aj v prípade uskladňovania elektriny v zariadení na uskladňovanie elektriny. Účastníkmi trhu s elektrinou, ktorí sú oprávnení dané zariadenia prevádzkovať, sú okrem výrobcu elektriny po novom aj prevádzkovateľ zariadenia na uskladňovanie elektriny, aktívny odberateľ a energetické spoločenstvo. Tieto zmeny sú premietnuté do nového znenia § 46a – ide teda len o formálne zmeny, aby bola zaistená previazanosť celého zákona. Navyše sa v ods. 3 písm. b) spresňuje znenie, keďže teraz „prevádzkovateľ sústavy“ (t. j. PPS a PDS) má právo prerušiť „distribúciu“, nie však prenos elektriny – táto nepresnosť sa odstraňuje.

K bodu 150 (§ 47)

Zmeny v § 47 súvisia len so spresnením používania pojmov „odberateľ plynu“ a „koncový odberateľ plynu“ v zmysle definícií zavedených v § 3.

K bodom 151 až 159 (§ 49)

V ods. 6, ktorý upravuje povinnosti prevádzkovateľa prepravnej siete, sa na konci textu existujúceho písm. i) okrem povinnosti prevádzkovateľa prepravnej siete predkladať na požiadanie namerané údaje o prepravovanom plyne dopĺňa nová povinnosť predkladať na požiadanie rovnako údaje po vyhodnotení zdieľania plynu. Predmetná zmena nadväzuje na novú úpravu energetických spoločenstiev, resp. konkrétne komunit vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov.

V texte § 49 sa ďalej pojem „odberateľ“ nahradzuje pojmom „koncový odberateľ“, a dochádza tak k formálnemu aj významovému zjednoteniu používaných pojmov so sektorom elektroenergetiky.

V § 49 ods. 1 sa (nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944) ustanovuje právo prevádzkovateľa prepravnej siete na primeranú náhradu v súvislosti so solidaritou v dodávke plynu podľa čl. 13 nariadenia (EÚ) 2017/1938 na základe všeobecne záväzného právneho predpisu.

V ods. 6 sa navrhuje povinnosť prevádzkovateľa prepravnej siete uprednostniť nomináciu prepravy plynu na základe pevnej alebo prerušiteľnej kapacity pre potreby žiadajúceho členského štátu EÚ (alebo ním poverenej strany), v ktorom je vyhlásený stav núdze, pred vtláčaním plynu do zásobníkov, aby nedochádzalo k nedostatku plynu na trhu, ktorý je potrebný pre riešenie stavu núdze na základe uplatnenia mechanizmu solidarity.

V doplnenom ods. 13 sa definuje spôsob vyrovnania medzi užívateľmi siete disponujúcimi pevnou kapacitou, resp. prioritnou kapacitou.

K bodu 160 (§ 55)

Zmena v § 55 súvisí so zavedením skratky pre ACER už v § 29 ods. 6, kde sa tento pojem vyskytuje prvýkrát.

K bodu 161 (§ 59)

Spresnenie vnútorného odkazu v súvislosti s posunom číslovania.

K bodom 162 až 172 (§ 64)

§ 64 obsahuje niekoľko čiastkových zmien. V ods. 2, ktorý upravuje právo prevádzkovateľa distribučnej siete obmedziť alebo prerušiť distribúciu plynu za podmienok uvedených zákonom a v zákonom uvedených prípadoch, sa upravuje písmeno g), ktoré oprávňuje prevádzkovateľa distribučnej siete obmedziť alebo prerušiť distribúciu plynu v prípade neoprávneného odberu plynu. Po novom sa ustanovuje, že prevádzkovateľ distribučnej siete nemôže obmedziť alebo prerušiť distribúciu plynu v prípade neoprávneného odberu plynu podľa § 82 ods. 1 písm. a) druhého bodu a § 82 ods. 1 písm. g) (t. j. pri odbere plynu bez uzavretej zmluvy o (združenej) dodávke plynu alebo bez titulu, na základe ktorého vzniká právo zdieľať elektrinu, alebo ak odberateľ nedodrжал zmluvne dohodnuté platobné podmienky), ak ide o závislého odberateľa plynu, a to v období od 1. novembra do 31. marca kalendárneho roku. Navrhovaná zmena súvisí s novou právnou úpravou závislého odberateľa, resp. s konceptom zvýšenej ochrany závislých odberateľov v elektroenergetike v zmysle čl. 28 ods. 1 smernice (EÚ) 2019/944, podľa ktorého členský štát môže o. i. ustanoviť zákaz odpojenia takýchto odberateľov od elektriny v kritických časoch. Navrhovaná zmena teda znamená zosúladenie právnej úpravy a úrovne ochrany závislých odberateľov v elektroenergetike a plynárenstve.

V ods. 6, ktorý upravuje povinnosti prevádzkovateľa distribučnej siete, sa v písm. h) dopĺňa nová povinnosť predkladať údaje po vyhodnotení zdieľania plynu, čo rovnako ako v prípade tejto novej povinnosti prevádzkovateľa prepravnej siete nadväzuje na novú úpravu energetických spoločností, resp. konkrétne komunít vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov.

Novou povinnosťou prevádzkovateľa distribučnej siete je tiež povinnosť upravená v ods. 7 písm. f), t. j. predložiť plán rozvoja distribučnej siete okrem MHSR po novom aj ÚRSO, nakoľko ÚRSO v rámci cenovej regulácie pracuje s údajmi o investíciách do distribučnej siete v priebehu regulačného obdobia. Nezakladá sa právomoc ÚRSO posudzovať plán rozvoja distribučnej siete, ide len o poskytovanie informácií za účelom verifikácie údajov poskytnutých pri cenových konaniach.

Ďalšie úpravy sú skôr legislatívno-technického charakteru (napr. zosúladenie pojmu „závislý odberateľ plynu v domácnosti“ s upravenou definíciou) alebo ide o formulačné spresnenie doterajšieho znenia (napr. spresnenie používania pojmov „odberateľ plynu“ a „koncový odberateľ plynu“).

V § 64 sa (nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944) v ods. 1 ustanovuje právo prevádzkovateľa distribučnej siete na primeranú náhradu v súvislosti so solidaritou v dodávke plynu podľa čl. 13 nariadenia (EÚ) 2017/1938 na základe všeobecne záväzného právneho predpisu.

K bodom 173 až 175 (§ 66)

V § 66 sa (nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944) dopĺňajú ďalšie úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území týkajúce sa solidarity v dodávke plynu, ktorý informuje MHSR o hroziacom nedostatku plynu pre príslušné kategórie odberateľov plynu, v prípade možného nedostatku pre odberateľov chránených solidaritou, MHSR požiada členské štáty EÚ o solidaritu.

Plynárenský dispečing poskytuje informácie aj príslušným účastníkom trhu s plynom v prípade použitia mechanizmu solidarity.

Doplnený nový ods. 7 je analógiou k novému § 37 ods. 11, keď MH SR a ÚRSO priznáva právo využívať údaje evidované prevádzkovateľom distribučnej siete, ktorý plní úlohy plynárenského dispečingu (a súčasne prakticky vykonáva činnosť organizátora trhu s plynom, aj keď výslovne to takto v zákone uvedené nie je).

K bodom 176 a 177 (§ 67)

V § 67 v ods. 1 sa ustanovuje právo prevádzkovateľa zásobníka na primeranú náhradu v čase poskytovania solidarity.

V § 67 ods. 6, ktorý upravuje povinnosti prevádzkovateľa zásobníka, bol doplnený o nové písm. s), podľa ktorého je prevádzkovateľ zásobníka povinný vypracovávať návrh prevádzkového poriadku prevádzkovateľa zásobníka a návrh verejne konzultovať. Navrhovaná zmena súvisí so zmenami navrhovanými v § 19, ktorý má po novom upravovať postup účastníkov trhu s elektrinou a účastníkov trhu s plynom pri vypracovaní ich prevádzkových poriadkov.

K bodu 178 (§ 69)

V nadväznosti na čiastočnú dereguláciu cien dodávok plynu sa navrhuje súvisiace zrušenie schvaľovania obchodných podmienok poskytovania univerzálnej služby, poskytovanie informácií koncovému odberateľovi /plynu a poskytovanie informácií o ponukách dodávok plynu na účel ich zverejnenia na porovnávacom portáli. Úprava je analogická k úpravám v časti elektroenergetiky.

V ods. 2 písm. a) prvom bode sa zosúladuje textácia s úpravou v elektroenergetike a s písm. a) piatym bodom. Súčasnú znenie je vágne, najmä ak ide o podmienku dostatočného množstva plynu – splnenie takej podmienky je vždy dané aktivitou daného dodávateľa plynu.

Povinnosť poskytovať koncovým odberateľom plynu informácie týkajúce sa skladby ceny za dodávku plynu podľa doterajšieho ods. 2 písm. c) a povinnosť zaslať odberateľovi plynu vyúčtovaciu faktúru najneskôr do šiestich týždňov od vykonania zmeny dodávateľa plynu podľa doterajšieho ods. 2 písm. p) sa rušia, lebo náležitosti a lehoty pre poskytovanie vyúčtovania za dodávku plynu a informácií o vyúčtovaní za dodávku plynu budú na základe § 17f ods. 6 komplexne upravené v pravidlách trhu. Povinnosť umožniť odberateľovi plynu vybrať si písomný alebo elektronický spôsob doručovania vyúčtovacej faktúry je tiež v § 69 zrušená a presunutá do § 17f. Vzhľadom na plánovanú dereguláciu cien dodávok plynu sa ďalej ruší doterajšie ustanovenie ods. 2 písm. s), lebo nie je opodstatnené a jeho ponechanie by dodávateľov plynu len neprimerane zaťažovalo.

V § 69 v ods. 1 sa (nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944) ustanovujú sa nové práva dodávateľa plynu týkajúce sa náhrady za plyn poskytnutý v rámci solidarity v dodávke plynu pre členský štát EÚ, ktorý SR požiadal o solidaritu.

Právo na pridelenie prepravnej kapacity v zmysle navrhovaného ustanovenia má zabezpečiť možnosť operatívnej prepravy plynu v prípade solidarity v dodávke na základe informácii plynárenského dispečingu na vymedzenom území.

V ods. 2 sa ustanovujú nové povinnosti dodávateľa plynu týkajúce sa poskytovania informácii za účelom plnenia úloh plynárenského dispečingu na vymedzenom území počas krízovej situácie v plynárenstve ako aj splnenia požiadaviek podľa nariadenia (EÚ) 2017/1938 týkajúcich sa odhadov spotreby plynu v jednotlivých kategóriách odberateľov.

Ustanovuje sa tiež povinnosť dodávateľa plynu poskytnúť prepravnú kapacitu na účely solidarity v dodávke plynu na základe žiadosti MH SR.

Na účely poskytovania alebo prijímania solidarity v dodávke plynu sa ustanovuje povinnosť objednania prepravnej kapacity informácie od prevádzkovateľa distribučnej siete, ktorý plní úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území.

Sprenilo sa ustanovenie pre dodržiavanie rovnováhy pokiaľ ide o množstvo vstupujúce do siete a množstvo plynu, ktoré zo siete vystupuje.

Poskytovanie informácii týkajúcich sa zaradenia odberateľa plynu do kategórie chránený odberateľ resp. odberateľ chránený solidaritou zákonom určeným účastníkom trhu s plynom je nevyhnutné z dôvodu plnenia si povinností vyplývajúcich pre týchto účastníkov trhu jednak zo zákona o energetike ako aj z priamo uplatniteľného európskeho nariadenia, ktoré upravuje bezpečnosť dodávok plynu.

Len na základe dostupnosti tejto informácie u prevádzkovateľa distribučnej siete, ktorý na základe rozhodnutia plní úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území je možné vykonať kvantifikáciu predpokladaného objemu plynu potrebného pre dodávku chráneným odberateľom príp. odberateľom chránených solidaritou, pričom uvedená kvantifikácia vstupuje do viacerých dokumentov, ktoré sa zaoberajú bezpečnosťou dodávky plynu.

V ods. 8 a 9 sa ustanovuje rozsah informácií, ktoré poskytuje dodávateľ plynu plynárenskému dispečingu na vymedzenom území za účelom monitorovania dodávok plynu v období od 1. novembra do 31. marca.

V ods. 10 sa ustanovuje zasielanie informácií v čase, kedy je vyhlásená krízová situácia na úrovni pohotovosť alebo stav núdze.

Ďalšie súvisiace legislatívno-technické úpravy (zosúladenie terminológie používanej v zákone).

K bodom 179 až 186 (§ 70)

V § 70 ods. 1 sa (nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944) ustanovuje sa právo koncového odberateľa plynu na primeranú náhradu v prípade obmedzujúcich opatrení v plynárenstve z dôvodu solidarity v dodávke plynu. Ustanovuje sa právo predložiť po dohode s dodávateľom ponuku na poskytnutie dobrovoľnej solidarity.

Nový ods. 2 upravuje špecifické právo odberateľa plynu v domácnosti na univerzálnu službu, ktoré bolo pôvodne predmetom § 71 (tento paragraf sa ruší, zvyšok práv a povinností doteraz upravených v § 71 je už obsiahnutý v § 70). Navyše sa v ods. 2 sa ustanovuje nová povinnosť koncového odberateľa plynu, ktorý svojho dodávateľa plynu informuje o tom, či patrí do kategórie chránený odberateľ alebo odberateľ chránený solidaritou vrátane identifikácie odberných miest.

Poskytovanie informácií týkajúcich sa zaradenia odberateľa plynu do kategórie chránený odberateľ resp. odberateľ chránený solidaritou zákonom určeným účastníkom trhu s plynom je nevyhnutné z dôvodu plnenia si povinností vyplývajúcich pre týchto účastníkov trhu jednak zo zákona o energetike ako aj z priamo uplatniteľného európskeho nariadenia, ktoré upravuje bezpečnosť dodávok plynu.

Len na základe dostupnosti tejto informácie u prevádzkovateľa distribučnej siete, ktorý na základe rozhodnutia plní úlohy plynárenského dispečingu na vymedzenom území je možné vykonať kvantifikáciu predpokladaného objemu plynu potrebného pre dodávku chráneným odberateľom príp. odberateľom chránených solidaritou, pričom uvedená kvantifikácia vstupuje do viacerých dokumentov, ktoré sa zaoberajú bezpečnosťou dodávky plynu.

K bodu 187 (§ 70a)

Nový § 70a upravuje práva a povinnosti komunity vyrábajúcej energiu z obnoviteľných zdrojov, ktorej existenciu predpokladá smernica (EÚ) 2018/2001, pričom v odvetví plynárenstva fakticky pôjde o výrobu biometánu ako bioplynu, ktorý má technické parametre porovnateľné s technickými parametrami zemného plynu, a je teda spôsobilý distribúcie (alebo prepravy) distribučnou (alebo prepravnou) sieťou. Podľa novej úpravy v § 70a je komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov oprávnená odoberať plyn za podmienok ako akýkoľvek iný koncový odberateľ plynu a ďalej vyrábať biometán, pričom sa na ňu vzťahujú práva a povinnosti výrobcu biometánu podľa § 10 zákona o podpore OZE. Komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov je ďalej oprávnená dodávať alebo zdieľať biometán svojim členom a ďalej dodávať alebo zdieľať svojim členom plyn nakúpený na trhu s plynom, pričom v takom prípade sa na komunitu vyrábajúcu energiu z obnoviteľných zdrojov vzťahujú aj práva a povinnosti dodávateľa plynu podľa § 69. Ide o obdobnú úpravu ako v prípade energetického spoločenstva podľa § 35a.

K bodu 188 (§ 71 sa vypúšťa)

§ 71 sa ruší. Práva a povinnosti koncového odberateľa plynu, ktorého je podľa definície v § 3 písm. c) jedenástom bode odberateľ plynu v domácnosti podkategóriou, sú upravené už v § 70. Ide o analogickú úpravu ako v sektore elektroenergetiky. Rovnaké označenie a systematické členenie ohľadom práv a povinností koncového odberateľa sa teda zavádza aj pre sektor plynárenstva.

K bodu 189 (§ 75)

Aktualizácia odkazu 82.

K bodom 190 a 191 (§ 76)

Zmeny v § 76 súvisia len so spresnením používania pojmov „odberateľ plynu“ a „koncový odberateľ plynu“ v zmysle definícií zavedených v § 3 a ďalej sa (v celom zákone) zjednocuje terminológia v prípade pojmu „určené meradlo umožňujúce diaľkový odpočet“.

K bodu 192 (§ 82)

Analogicky k úprave § 46 sa v ods. 1 písm. a) druhom bode dopĺňa alternatíva k zmluve o (združenej) dodávke plynu v podobe zmluvy alebo iného titulu, na základe ktorého vzniká právo zdieľať plyn, aby prípady, kedy je na zdieľanie plynu riadne uzavretá zmluva (alebo existuje iný titul), neboli považované za neoprávnený odber plynu.

K bodu 193 (§ 85)

V ods. 2 sa dopĺňajú konkrétne údaje, ktoré musí obsahovať evidencia vlastných tlakových nádob vedená prevádzkovateľom zariadení na plnenie tlakových nádob. Doplnením výrobného čísla tlakovej nádoby a roku výroby tlakovej nádoby bude zabezpečené jednoznačné odlíšenie vlastníka tlakovej nádoby ako aj samotných tlakových nádob.

K bodu 194 (§ 87)

Doplnenie ods. 4 vyplýva z aplikačnej praxe dotknutých prevádzkovateľov sústav a sietí.

K bodom 195 až 201 (§ 88)

V ods. 2 sa spresňuje znenie písm. i) a v písm. j) sa ruší zverejňovanie správy o výsledkoch monitorovania bezpečnosti dodávok elektriny, keďže táto správa je nahradená posúdením primeranosti zdrojov na európskej a vnútroštátnej úrovni. Ruší sa tiež ustanovenie ods. 9 písm. e), ktoré už nie je aktuálne a súvisí so zmenou pôvodného § 19 ods. 5 (po novom zvyšok úpravy zlúčený do § 19 ods. 4).

Ods. 10 sa mení, resp. pôvodný text ods. 10 sa nahrádza novým znením z dôvodu, že smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/89/ES z 18. januára 2006 o opatreniach na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektrickej energie a investícií do infraštruktúry bola zrušená a nahradená novým nariadením o pripravenosti na riziká. S ohľadom na túto skutočnosť nie je naďalej potrebné, aby ZoE obsahoval transpozíčné ustanovenie, pretože nariadenie o pripravenosti na riziká je priamo uplatniteľné. Naproti tomu je potrebné, aby nové ustanovenie ods. 10 ustanovilo, že orgánom príslušným pre oblasť pripravenosti na riziká v odvetví elektroenergetiky podľa uvedeného nariadenia je MHSR.

Nový ods. 12 transponuje čl. 19 ods. 2 a 5 a prvý a druhý bod prílohy II smernice (EÚ) 2019/944. Tieto ustanovenia smernice (EÚ) 2019/944 upravujú povinnosť SR zabezpečiť zavedenie IMS, ktoré môže podliehať posúdeniu nákladov a prínosov, pričom toto posúdenie musí byť zo strany SR revidované aspoň každé štyri roky alebo častejšie, ak bol výsledok posúdenia nákladov a prínosov zavedenia IMS negatívny. Nové ustanovenie ods. 12 tak ustanoví, že MHSR je príslušné vykonať takúto analýzu nákladov a prínosov, a tiež ustanoví podmienky a predpoklady, za ktorých má byť táto analýza spracovaná.

V § 88 ods. 2 sa (nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944) navrhujú nové ustanovenia týkajúce sa konania ministerstva pokiaľ ide o bezodkladné informovanie príslušných účastníkov trhu s plynom o žiadosti o solidaritu v dodávke plynu od iného členského štátu EÚ; o žiadosti plynárenskému dispečingu na vymedzenom území týkajúcu sa poskytnutia informácií o dostupnom objeme plynu na účely solidarity v dodávke plynu; o žiadosti užívateľovi prepravnej siete z dôvodu solidarity v dodávke plynu o poskytnutie prepravnej kapacity na zabezpečenie prepravy plynu v prípade poskytovania resp. prijímania solidarity v dodávke plynu.

K bodom 202 až 206 (§ 89)

§ 89 ods. 1 a 9 sa menia z dôvodu nevyhnutného zosúladenia či aktualizácie zoznamu konkrétnych zákonných ustanovení, ktorými sa ukladajú povinnosti fyzickým osobám alebo právnickým osobám a ktorých dodržiavanie kontroluje Štátna obchodná inšpekcia, pretože v doterajšom výpočte kontrolovaných ustanovení dochádza k zmenám v dôsledku ich prečíslovania, zrušenia alebo doplnenia nových ustanovení. Ďalšie úpravy v odsekoch 5, 6 a 8 sú vylepšenia súčasného znenia zákona vo vzťahu k výkonu dohľadu Štátnou obchodnou inšpekciou vyplývajúce z aplikačnej praxe. Navrhované ustanovenie odseku 5 má slúžiť na lepšiu vymožitelnosť zákona. SOI vyhotovuje obrazové, zvukové a obrazovo-zvukové

záznamy dlhodobo v rôznych oblastiach, ktorými je SOI poverená bez toho, aby tieto právomoci boli zneužívané. Ich použitie sa riadi vnútornými predpismi. Vždy, ak to situácia dovoľuje sú subjekty informované vopred o tom, že bude vyhotovená aj fotodokumentácia, resp. iné zisťovanie potrebné pre riadne zadokumentovanie stavu vecí.

K bodom 207 a 208 (§ 90)

Ustanovenie § 90 sa mení z dôvodu nevyhnutného zosúladenia či aktualizácie zoznamu konkrétnych zákonných ustanovení, ktorými sa ukladajú povinnosti fyzickým osobám alebo právnickým osobám a ktorých dodržiavanie kontroluje ÚRSO, pretože v doterajšom výpočte kontrolovaných ustanovení dochádza k zmenám v dôsledku ich prečíslovania, zrušenia alebo doplnenia nových ustanovení resp. presunu niektorých kontrolovaných ustanovení zo SOI na ÚRSO (napr. v oblasti merania elektriny podľa § 40).

V písm. d) sa v nadväznosti na úpravu v § 19 ods. 7 rušia vzorové prevádzkové poriadky pre prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy a prevádzkovateľa distribučnej siete, ku ktorej je pripojených viac ako 100 000 koncových odberateľov plynu. Obsahové náležitosti prevádzkových poriadkov totiž bude po novom upravovať vyhláška ÚRSO vydaná podľa § 95 ods. 2 písm. k). ÚRSO bude vzorové prevádzkové poriadky vydávať už len pre prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy a prevádzkovateľa distribučnej siete, ku ktorej je pripojených menej ako 100 000 koncových odberateľov plynu.

K bodom 209 až 216 (§ 91)

Ods. 1 a 2 sa menia z dôvodu nevyhnutného zosúladenia či aktualizácie zoznamu konkrétnych zákonných ustanovení, ktorými sa ukladajú povinnosti fyzickým osobám alebo právnickým osobám a ktorých dodržiavanie kontroluje Štátna obchodná inšpekcia (ods. 1), resp. ÚRSO (ods. 2), pretože v doterajšom výpočte kontrolovaných ustanovení dochádza k zmenám v dôsledku ich prečíslovania, zrušenia alebo doplnenia nových ustanovení.

Ďalej sa v ods. 1 dopĺňajú nové písm. e) a f) a v ods. 2 nové písm. j) a k), ktoré stanovujú rozmedzie pre uloženie sankcie v prípade porušenia niektorých po novom zavádzaných zákonných povinností, ktoré má aktívny odberateľ ako výrobca elektriny, prevádzkovateľ zariadenia na uskladňovanie elektriny alebo dodávateľ elektriny, a niektorých po novom zavádzaných zákonných povinností, ktoré má ako výrobca elektriny, prevádzkovateľ zariadenia na uskladňovanie elektriny, dodávateľ elektriny alebo koncový odberateľ elektriny energetické spoločenstvo, poprípade ktoré má komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov ako dodávateľ plynu alebo koncový odberateľ plynu. Ods. 2 písm. k) ďalej stanovuje sankcie pre prípad porušenia povinností energetického spoločenstva alebo komunity vyrábajúcej energiu z obnoviteľných zdrojov ako takých. Vo všetkých prípadoch sa navrhuje možnosť Štátnej obchodnej inšpekcie, resp. ÚRSO, uložiť pokutu od 100 eur do 10 000 eur.

Ods. 2 zároveň transponuje čl. 59 ods. 3 písm. d) smernice (EÚ) 2019/944, podľa ktorého sú členské štáty povinné zabezpečiť, aby regulačné orgány mali o. i. právomoc ukladať účinné, primerané a odrádzajúce sankcie elektroenergetickým podnikom, ktoré si neplnia povinnosti vyplývajúce z tejto smernice.

Nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944 sa v ods. 1 písm. d) bod 5 navrhuje doplniť sankcionovateľnosť porušenia povinnosti odberateľa elektriny podľa doplnenej úpravy v § 35 ods. 2 písm. l). Súčasne sa v ods. 1 v písm. e) a f) zavádzajú osobitné správne delikty v súvislosti s navrhovanou úpravou § 43 ods. 14 a 15, ktoré reflektuje na dlhodobo zaužívané nerešpektovanie ochrany prvkov verejnej kritickej infraštruktúry a posilňuje sa nimi ochrana elektrických vedení ako stavieb vo verejnom záujme.

Spresenie v ods. 1 písm. d) bod 3 je vylepšenie súčasného znenia zákona vo vzťahu k výkonu dohľadu Štátnou obchodnou inšpekciou vyplývajúce z aplikačnej praxe. Doplnenie ods.

4 za marenie, rušenie alebo sťažovanie výkon dozoru sa navrhuje upraviť poriadkovou pokutou podľa vzoru § 24 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa.

K bodom 217 až 226 (§ 95)

Splnomocňovacie ustanovenia sa menia najmä v dôsledku zmien ZoE vyvolaných transpozíciou smernice (EÚ) 2019/944.

V ods. 1, ktorý upravuje splnomocňovacie ustanovenia pre MH SR, sa dopĺňa splnomocnenie vydať všeobecne záväzný právny predpis v oblasti zavádzania a prevádzky IMS uvedené pod písm. h) tak, aby rozsah splnomocnenia zodpovedal upravenému zneniu § 42 a ďalej požiadavkám čl. 19 ods. 2 a 3 smernice (EÚ) 2019/944, podľa ktorých sú členské štáty povinné zabezpečiť na svojom území zavedenie IMS a v takom prípade prijímú a uverejnia minimálne funkčné a technické požiadavky na IMS, ktoré sa majú zaviesť na ich území, v súlade s čl. 20 a prílohou II. Členské štáty sú ďalej povinné zabezpečiť interoperabilitu uvedených IMS, ako aj ich schopnosť poskytnúť výstupy pre odberateľské systémy energetického hospodárenia. V tomto smere musia členské štáty náležite prihliadať na využitie dostupných relevantných noriem vrátane tých, ktoré umožňujú interoperabilitu, ako aj na osvedčené postupy a význam vývoja inteligentných sietí a vnútorného trhu s elektrinou.

Ďalej sa v ods. 1 (nad rámec transpozície smernice (EÚ) 2019/944) MH SR splnomocňuje na vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý bude upravovať podrobnosti postupu účastníkov trhu s plynom, MH SR a ÚRSO v čase solidarity v dodávke plynu.

V ods. 2, ktorý upravuje splnomocňovacie ustanovenia pre ÚRSO, sa upravujú tieto splnomocnenia:

- rozsah vyhlášky vydávanej podľa písm. b) sa mení tak, aby zodpovedal novému § 17d (na účel úpravy procesu zmeny dodávateľa elektriny/plynu a agregátora je treba vyhláškou ustanoviť podrobnosti pre výmenu údajov medzi dotknutými účastníkmi trhu potrebné najmä pre vzájomné vyúčtovanie), pokrýval poskytovanie údajov na účel poskytovania flexibility a energetických služieb a boli ustanovené postupy uchovávanie nie len údajov o spotrebe elektriny, ale aj údajov o meraní dotknutými účastníkmi trhu;
- splnomocnenie podľa písm. e) sa v nadväznosti na nutnosť vyhodnocovania zdieľania plynu v rámci komunit vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov rozširuje aj na spôsob, rozsah a štruktúru poskytovania vyhodnotených údajov o spotrebe plynu (v prípade elektriny upravujú podrobnosti pravidiel trhu na základe splnomocnenia v ZoR);
- splnomocnenie podľa písm. i), na základe ktorého vyhláška ÚRSO ustanoví spôsob, rozsah a štruktúru poskytovania údajov účastníkmi trhu, sa rozširuje o nové subjekty na trhu s elektrinou, teda o prevádzkovateľa zariadenia na uskladňovanie elektriny, aktívneho odberateľa a energetické spoločenstvo;
- písm. j) obsahuje nové splnomocňovacie ustanovenie na vydanie vyhlášky, ktorou sa určia podmienky výberového konania (tým sa rozumie obstaranie zákazky podľa zákona o verejnom obstarávaní alebo obchodná verejná súťaž podľa obchodného zákonníka) na poskytovanie služieb zariadenia na uskladňovanie elektriny podľa nového § 32b, ktorý stanoví podmienky pre využívanie zariadenia na uskladňovanie elektriny zo strany PPS/PDS;
- písm. k) obsahuje nové splnomocnenie, podľa ktorého ÚRSO ustanoví vyhláškou obsahové náležitosti prevádzkového poriadku prevádzkovateľa sústavy, OKTE, prevádzkovateľa siete a prevádzkovateľa zásobníka a obsahové náležitosti plánu

rozvoja distribučnej sústavy (uvedené ustanovenie nadväzuje na doplnený § 19 ods. 7 a § 31 ods. 5);

- písm. l) obsahuje nové splnomocnenie, podľa ktorého ÚRSO ustanoví vyhláškou hraničné hodnoty tokov jalovej zložky elektriny z časti vymedzeného územia do prenosovej sústavy a opačným smerom (na základe spoločnej analýzy nákladov a prínosov podľa čl. 4 nariadenia Komisie (EÚ) 2016/1388 zo 17. augusta 2016, ktorým sa stanovuje sieťový predpis pre pripojenie odberateľov do elektrizačnej sústavy); objem kompenzačných prostriedkov alebo nefrekvenčných podporných služieb pre jednotlivých prevádzkovateľov sústav a referenčných hodnôt pretoku jalového elektrického výkonu vzťahujúcich sa na časť vymedzeného územia (na základe spoločnej technickej analýzy PPS a všetkých prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav) a požiadavky na súčinnosť účastníkov trhu na celé regulačné obdobie, spôsob a lehoty odovzdávania informácií o tokoch jalovej zložky elektriny a ich vyhodnocovania v súvislosti s riešením problematiky tokov jalového elektrického výkonu a jeho kompenzácie, ktoré reflektuje dohodu PPS a PDS;
- písm. m) splnomocňuje ÚRSO na vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý bude upravovať určenie primeranej náhrady pre účastníkov trhu s plynom so zohľadnením nákladov z dôvodu poskytovania solidarity v dodávke plynu alebo opatrení súvisiacich s jej poskytovaním,
- na základe splnomocnenia podľa písm. n) ÚRSO vydá vyhlášku, ktorá bude zjednocovať podmienky pripojenia a postup prevádzkovateľa sústavy pri pripojení naprieč všetkými sústavami.

K bodu 227 (§ 96h)

Prechodné ustanovenie podľa ods. 1 rieši situáciu, kedy prečerpávacie vodné elektrárne budú po novom spadať pod definíciu zariadenia na uskladňovanie elektriny, a teda prestanú byť zariadeniami na výrobu elektriny. Keďže nie je isté, či budú vykonávacie predpisy (najmä pravidlá trhu a vyhláška o cenovej regulácii) novelizované s rovnakou účinnosťou, k akej nadobudne účinnosť zákon, a teda nie je isté, či budú ku dňu nadobudnutia účinnosti zákona vo vykonávacích predpisoch zohľadnené špecifika prečerpávacích vodných elektrární v rámci zariadení na uskladňovanie elektriny, navrhuje sa zachovať až do dňa podania žiadosti o povolenie na uskladňovanie elektriny v prečerpávacej vodnej elektrárni režim, kedy je prečerpávacia vodná elektráreň považovaná za zariadenie na výrobu elektriny a k jej prevádzke je osoba oprávnená na základe povolenia na výrobu elektriny (alebo splnenia oznamovacej povinnosti ohľadom činnosti výroby elektriny). Odo dňa podania žiadosti o povolenie na uskladňovanie elektriny sa bude daná prečerpávacia vodná elektráreň považovať za zariadenie na uskladňovanie elektriny, avšak až do skončenia konania o povolení na uskladňovanie elektriny bude žiadateľ o povolenie oprávnený prevádzkovať prečerpávaciu vodnú elektráreň na základe povolenia na výrobu elektriny. Aby PPS/PDS mohol prevádzkovateľovi prečerpávacej vodnej elektrárne účtovať poplatky na základe príslušnej tarifikácie (t. j. pre zariadenia na uskladňovanie elektriny), navrhuje sa povinnosť prevádzkovateľa prečerpávacej vodnej elektrárne informovať o podaní žiadosti o povolenie na uskladňovanie elektriny príslušného PPS/PDS.

Prechodné ustanovenie podľa ods. 2 nadväzuje na novú úpravu v § 12 ods. 17.

Prechodné ustanovenie podľa ods. 3 je transpozičným ustanovením k čl. 36 ods. 4 smernice (EÚ) 2019/944 v prípade PDS a čl. 54 ods. 5 smernice (EÚ) 2019/944 v prípade PPS. Aj keď v podmienkach SR bude jeho aplikovateľnosť veľmi pravdepodobne obmedzená z dôvodu absencie predmetných zariadení na uskladňovanie elektriny, na ktoré dané ustanovenie dopadá, výskyt situácie popísanej v prechodnom ustanovení do budúca nie je

možné vylúčiť a ani smernica (EÚ) 2019/944 nedáva členským štátom možnosť vyššie zmieňované čl. netransponovať.

Prechodné ustanovenie podľa ods. 4 je čiastočnou transpozíciou čl. 31 ods. 4 smernice (EÚ) 2019/944 a nadväzuje na nové ustanovenia § 33 ods. 3 a 7, ktoré sa týkajú možnosti obmedzovania výroby elektriny v zariadeniach na výrobu elektriny, ktoré vyrábajú elektrinu z OZE alebo KVET, pričom podľa tohto ustanovenia je dispečing PPS alebo PDS povinný v prípade potreby obmedzovať zariadenia na výrobu elektriny s inštalovaným výkonom do 400 kW (od 1. januára 2026 do 200 kW) až v poslednom rade po vyčerpaní iných možností riadenia výroby. Podľa prechodného ustanovenia platí, že výkonové limity predpokladané v § 33 ods. 3 a 7 sa neuplatnia pre doterajšie zariadenia, teda zariadenia na výrobu elektriny z OZE alebo KVET, ktoré boli uvedené do prevádzky pred 4. júlom 2019.

Prechodné ustanovenie podľa ods. 5 nadväzuje na nové ustanovenie § 88 ods. 12 a je čiastočnou transpozíciou čl. 19 ods. 5 smernice (EÚ) 2019/944. Toto ustanovenie obsahuje lehotu jedného roka od nadobudnutia účinnosti novely ZoE, v ktorej MHSR v spolupráci s ÚRSO vykoná prvé prehodnotenie analýzy nákladov a prínosov zavedenia IMS, ktorá bola vypracovaná v predchádzajúcich rokoch. Prechodné ustanovenie tak ustanovuje presný termín, do kedy má byť vykonané prehodnotenie analýzy nákladov a prínosov v zmysle čl. 19 ods. 5 smernice (EÚ) 2019/944.

Prechodné ustanovenie podľa ods. 6 je transpozičným ustanovením k čl. 19 ods. 6 smernice (EÚ) 2019/944 a ustanovuje lehotu, počas ktorej môžu zostať v prevádzke doterajšie IMS, ktoré nespĺňajú nové požiadavky na IMS podľa smernice (EÚ) 2019/944.

Prechodné ustanovenie podľa ods. 7 dopadá na konania podľa ZoE začaté pred nadobudnutím účinnosti návrhu zákona a ustanovuje, že v takých prípadoch sa konania dokončia podľa doterajších predpisov.

Prechodné ustanovenia podľa ods. 8 a ods. 12 ustanovujú povinnosti a lehoty pre prevádzkovateľov regionálnych distribučných sústav podľa § 31 ods. 3 písm. z) a pre PPS podľa § 28 ods. 2 písm. ab) v súvislosti s riešením problematiky tokov jalového elektrického výkonu a jeho kompenzácie, ktoré reflektuje dohodu PPS a PDS.

Prechodné ustanovenie podľa ods. 10 ustanovuje lehotu, dokedy sa prvýkrát vykoná posúdenie potenciálu systémov centralizovaného zásobovania teplom na poskytovanie podporných služieb podľa § 31 ods. 2 písm. af).

Prechodné ustanovenie podľa ods. 11 ponecháva v platnosti vyhlášky vydané na základe existujúcich, ale teraz menených splnomocňovacích ustanovení, kým nenadobudnú účinnosť nové vyhlášky, a prechodné ustanovenie podľa ods. 15 ustanoví lehotu na vydanie vyhlášok na základe doplnených splnomocnení.

K bodu 228 (príloha č. 2)

V prílohe č. 2 sa dopĺňa zoznam preberaných právne záväzných aktov EÚ.

K Čl. II

V § 3 ods. 2 písm. d) je doplnený o nové činnosti na trhu s elektrinou, ktoré podliehajú režimu podnikania podľa ZoE, a nie podľa živnostenského zákona. V prípade poskytovania flexibility je uvedené, že režimu podnikania podľa ZoE podlieha táto činnosť len vtedy, ak ide o poskytovanie flexibility aktívnym odberateľom, pričom poskytovanie flexibility všeobecne v § 4 ods. 1 ZoE nie je uvedené ako činnosť považovaná za podnikanie v energetike. Aktívny odberateľ teda k poskytovaniu flexibility nepotrebuje získať oprávnenie na podnikanie v energetike a táto činnosť sa ani neoznamuje postupom podľa § 4 ods. 9 ZoE. Naopak, ak by flexibilitu poskytoval koncový odberateľ elektriny, ktorý nenaplní kritériá aktívneho

odberateľa, alebo iný účastník trhu s elektrinou, bude táto činnosť podliehať živnostenskému zákonu – pôjde o voľnú živnosť.

Aktualizácia súvisiaceho odkazu 17.

K Čl. III

K bodom 1 až 2 (§ 2)

Definícia energetickej chudoby je upravená tak, aby boli zohľadnené všetky sieťové odvetvia, ktoré ÚRSO reguluje. Legislatívno-technické spresnenie odkazu 7.

K bodu 3 (§ 3)

Medzi účely regulácie sa dopĺňa potreba zabezpečiť konkurencieschopné (nie už teda len primerané) ceny dodávok energií a s nimi súvisiacich služieb poskytovaných regulovanými subjektmi – ide o zosúladenie s požiadavkami kladenými na univerzálnu službu, v rámci ktorej majú podľa čl. 27 smernice (EÚ) 2019/944 odberatelia v domácnosti právo na dodávku elektriny za konkurencieschopné (v doterajšom znení smernice 2009/72/ES „primerané“) ceny. Keďže je však § 3 všeobecný, nevzťahuje sa len na dodávky elektriny a tiež použitiu pojmu „konkurencieschopné ceny“ žiadne ustanovenie smernice (EÚ) 2019/944 nebráni, navrhuje sa formulácia „primerané a konkurencieschopné ceny“.

K bodu 4 (§ 4)

§ 4 upravuje fungovanie a výkon pôsobnosti ÚRSO v oblasti regulácie sieťových odvetví s celoslovenskou pôsobnosťou. Po novom sa v ods. 6 dopĺňajú ciele pri výkone pôsobnosti ÚRSO tak, ako sú špecifikované v čl. 58 smernice (EÚ) 2019/944 a čl. 40 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES. Ide najmä o rozvoj konkurencieschopného, flexibilného, bezpečného a environmentálne udržateľného vnútorného trhu s elektrinou a plynom, vrátane rozvoja konkurencieschopných cezhraničných trhov v rámci EÚ za pomoci a spolupráce regulačných orgánov zo susediacich členských štátov a susediacich tretích krajín. Cieľom činnosti ÚRSO má zároveň byť uľahčovanie prístupu na trh nových výrobcov elektriny a plynu a prevádzkovateľov zariadení na uskladňovanie elektriny, zabezpečenie efektívneho riadenia sústav ako aj efektívne fungujúceho trhu v prospech odberateľov. Navyše sa v ods. 6 písm. j) transponuje čl. 59 ods. 1 písm. n) smernice (EÚ) 2019/944 – svojou povahou nejde o povinnosť ÚRSO (resp. všeobecne je v pôsobnosti ÚRSO dohliadať na dodržovanie povinností účastníkmi trhu), ale o cieľ pri výkone jeho pôsobnosti. Na účely dosiahnutia vymenovaných cieľov môže ÚRSO (na základe nového § 39 ods. 1) v prípade potreby spolupracovať s orgánmi štátnej správy, inými orgánmi verejnej moci, orgánmi členských štátov a tretích štátov.

K bodom 5 a 6 (§ 5)

V ods. 6 písm. e) dochádza k zosúladeniu s oficiálnym názvom ACER podľa nariadenia (EÚ) 2019/942, ktorým je „Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky“. Ďalej sa dopĺňa nový ods. 13, ktorý transponuje požiadavku uvedenú v čl. 57 ods. 5 písm. f) smernice (EÚ) 2019/944 a zavádza povinnosť zachovávanie mlčanlivosti predsedovi a podpredsedom ÚRSO, pričom táto povinnosť trvá aj po skončení ich funkčného obdobia.

K bodu 7 (§ 6)

Vypúšťa sa časť textu v ods. 3 písm. e) bod 1, ktorý je nadbytočný.

K bodu 8 (§ 7)

Doplňa sa nový ods. 20, ktorý zavádza povinnosť zachovávanía mlčanlivosti o dôverných informáciách a skutočnostiach zistených členmi Regulačnej rady pri výkone ich funkcie, čím sa transponuje požiadavka uvedená v čl. 57 ods. 5 písm. f) smernice (EÚ) 2019/944.

K bodom 9 až 20 (§ 9)

V § 9 sú premietnuté najmä požiadavky čl. 59 a čiastočne tiež požiadavky čl. 5 a 16 smernice (EÚ) 2019/944. Kompetencie a povinnosti v oblasti spolupráce ÚRSO s regulačnými orgánmi členských štátov EÚ boli odstránené a presunuté do § 9a.

V súvislosti s dereguláciou cien dodávok elektriny/plynu sa navyše dopĺňa nová kompetencia ÚRSO vykonávať dohľad nad dodržiavaním zákazu používania nekalých obchodných praktík, zákazu konať v rozpore s dobrými mravmi a zákazu diskriminácie spotrebiteľa a nad dodržiavaním povinnosti informovať spotrebiteľa o cene v oblasti podnikania v elektroenergetike a plynárenstve. Cieľom je zaistiť vyššiu ochranu odberateľa. Tieto ustanovenia je potrebné vykladať v zmysle odkazu na zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“), kde sú jednotlivé oblasti detailnejšie vymedzené. V súčasnosti je kontrola nad dodržiavaním týchto zákazov a povinnosti informovania odberateľov o cenách podľa zákona o ochrane spotrebiteľa v kompetencii Slovenskej obchodnej inšpekcie. Nová úprava priznáva ÚRSO kompetencie v oblasti dohľadu nad nekalými obchodnými praktikami, dodržiavaním nediskriminačného správania a plnením informačných povinností vo vzťahu k cenám za poskytované služby. Čo sa týka konkrétne povinnosti informovať o cene v oblasti podnikania v energetike a plynárenstve, rozumie sa tým plnenie informačných povinností vyplývajúcich z § 14 zákona o ochrane spotrebiteľa. Vzhľadom k tomu, že samotné povinnosti a zákazy sú už špecifikované práve zákonom o ochrane spotrebiteľa a v ZoR sa „len“ definuje nová kompetencia ÚRSO vykonávať dohľad, nie je z tohto dôvodu potrebné ešte znovu v ZoR ani v ZoE bližšie tieto povinnosti alebo zákazy špecifikovať.

V ods. 1 písm. c) sa dopĺňa právomoc ÚRSO rozhodovať o uložení povinnosti dodávateľovi elektriny alebo dodávateľovi plynu ponúknuť elektrinu alebo plyn dodávateľovi poslednej inštancie, ako je upravené v novom § 18 ods. 14 ZoE.

Súvisiace legislatívno-technické úpravy (vrátane úpravy pojmu „zraniteľný odberateľ elektriny/plynu“ na „závislý odberateľ elektriny/plynu“). Dopĺňajú a aktualizujú sa odkazy 12, 13aa, 14, 17d a 20a a ďalšie legislatívno-technické úpravy.

K bodu 21 (§ 9a)

Nový § 9a rozširuje povinnosti ÚRSO a transponuje požiadavky smernice (EÚ) 2019/944 na spoluprácu s regulačnými orgánmi členských štátov a tretích štátov, Európskou komisiou a ACER a zavádza pôsobnosť úradu vo vzťahu k regionálnemu koordinačnému centru. Zároveň sa zavádzajú povinnosti regionálneho koordinačného centra voči ÚRSO v oblasti poskytovania údajov a potrebnej súčinnosti. Transponujú sa tým požiadavky smernice uvedené v čl. 59 ods. 1 písm. f), čl. 60 ods. 4, čl. 61 ods. 1 až 3 a čl. 62 ods. 1 a 2.

Dopĺňajú sa súvisiace odkazy 20b až 20e.

K bodu 22 (§ 10)

Rozširuje sa právomoc ÚRSO sledovať trh s elektrinou a plynom aj z pohľadu otvorenosti a transparentnosti trhu a v súlade s požiadavkami čl. 5 smernice (EÚ) 2019/944 sa navrhuje, aby ÚRSO vyhodnocoval dosiahnutú úroveň súťaže na trhu s elektrinou a s plynom

(vrátane vydávania odporúčaní k zlepšeniu súťažných podmienok na trhu) a predpoklady pre mimoriadnu reguláciu podľa § 16.

Rozšírenie povinností ÚRSO v § 10 ďalej transponuje ustanovenia:

- čl. 11 smernice súvisiace so sledovaním uplatňovania zmlúv o (združenej) dodávke elektriny s dynamickou cenou,
- čl. 12 smernice (EÚ) 2019/944 spojené s procesom zmeny dodávateľa elektriny a plynu a agregátora,
- čl. 14 smernice (EÚ) 2019/944 ohľadom prevádzky portálu na porovnávanie ponúk dodávateľov elektriny/plynu,
- čl. 19 smernice (EÚ) 2019/944 o pravidelnom monitorovaní zavádzania IMS a sledovania ich prínosu pre odberateľov,
- čl. 21 smernice (EÚ) 2019/944 týkajúcich sa preverovania primeranosti nákladov uplatňovaných prevádzkovateľmi sústav v prípade inštalácie IMS na žiadosť koncového odberateľa elektriny,
- čl. 40 smernice (EÚ) 2019/944 spojené s povinnosťou sledovať prípady odmietnutia prístupu tretích strán do sústavy
- čl. 59 smernice (EÚ) 2019/944, ktoré ďalej rozširujú kompetencie ÚRSO.

Ďalšie nové právomoci ÚRSO vychádzajú z novej úpravy v ZoE.

Súvisiace legislatívno-technické úpravy (vrátane úpravy pojmu „zraniteľný odberateľ elektriny/plynu“ na „závislý odberateľ elektriny/plynu“). Dopĺňajú sa súvisiace odkazy 21aa a 21ab.

K bodom 23 až 25 (§ 12)

Dopĺňa a upravuje sa ods. 3 týkajúci sa výkonu cenovej regulácie podľa nového § 11 ods. 5 ZoR s cieľom zabrániť existencii krížových dotácií, negatívnemu vplyvu na veľkoobchodný trh s elektrinou a stanovovaniu regulovaných cien podnákladovo. Zakotvuje sa, že regulovaná cena musí zahŕňať predpokladané náklady na nákup komodity na veľkoobchodnom trhu, ostatné ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk dodávateľov elektriny. Spôsob určenia regulovanej ceny dodávky elektriny a dodávky plynu podľa § 11 ods. 5 ZoR sa neobmedzuje (možno teda uplatniť spôsoby podľa ods. 1).

V ods. 9 sa dopĺňa prevádzkovateľ zariadenia na uskladňovanie elektriny ako subjekt povinný uhrádzať tarifu za prevádzkovanie systému z množstva ním uskladnenej elektriny, ktorú sám spotrebuje.

Ods. 12 sa ruší, lebo úprava už nie je aktuálna a potrebná.

K bodom 26 až 33 (§ 13)

Na základe požiadaviek vyplývajúcich zo smernice (EÚ) 2019/944 a v nadväznosti na úpravy vykonané v ZoE sa navrhuje rozšírenie doterajšieho rozsahu vecnej regulácie zo strany ÚRSO o rozhodovanie vo vzťahu k

- obstaraniu nefrekvenčných podporných služieb zo strany PPS, resp. nefrekvenčných podporných služieb alebo flexibility zo strany PDS, inak než na základe trhových postupov (súvisí s § 28 ods. 7 a § 31 ods. 7 ZoE),
- súhlasu na vlastníctvo, vyvíjanie, správu alebo prevádzku zariadenia na uskladňovanie elektriny (nie verejne prístupnej nabíjacej stanice) zo strany PPS/PDS (súvisí s § 32a ods. 2 a 3 ZoE),

- súhlasu (a jeho odnímaniu) na vlastníctvo, vyvíjanie, správu alebo prevádzku zariadenia na uskladňovanie elektriny alebo verejne prístupnej nabíjacej stanice prevádzkovateľom miestnej distribučnej sústavy, ktorá splní úijnú definíciu uzavretej distribučnej sústavy, ako je zakotvené v § 32a ods. 6 ZoE,
- súhlasu s vyhlásením výberového konania na poskytovanie služieb zariadenia na uskladňovanie elektriny podľa § 32b ZoE,
- riešenie sporov o obsahu zmluvy o zaistení prevádzky alebo správy miestnej distribučnej sústavy energetického spoločenstva vrátane odmeny za prevádzku alebo správu miestnej distribučnej sústavy (súvisí s § 35a ods. 8 ZoE),
- vydaniu, zmene a zrušeniu osvedčenia o vzniku energetického spoločenstva alebo komunity vyrábajúcej energiu z obnoviteľných zdrojov (súvisí s § 11a ZoE),
- schvaľovaniu technických podmienok PPS/PDS v časti, ktorá upravuje podmienky pre pripojenie zariadení na výrobu elektriny a zariadení na uskladňovanie elektriny do sústavy (súvisí s novým § 19 ods. 6 ZoE),
- schvaľovaniu technických požiadaviek na regulačné služby obstarávané PPS (súvisí s § 28 ods. 5 ZoE),
- schvaľovaniu technických požiadaviek na obstarávané nefrekvenčné podporné služby alebo flexibilitu a podmienok ich obstarania na základe trhových postupov (súvisí s § 28 ods. 6 a § 31 ods. 6 ZoE),
- uloženiu povinnosti zmeny (alebo odstránenia vád) plánu rozvoja distribučnej sústavy (súvisí s § 31 ods. 5 ZoE),
- schvaľovaniu podmienok výberového konania na obstaranie služieb zariadenia na uskladňovanie elektriny alebo ich stanovenie z podnetu úradu (súvisí s § 32c ods. 3 a 4 ZoE).

K bodom 34 až 38 (§ 14)

V ods. 5 sa upravujú lehoty pre predkladanie návrhov cien – úpravy vychádzajú z aplikačnej praxe (o. i. s ohľadom na termín spracovania účtovnej závierky).

Úprava v ods. 11 súvisí s požiadavkami čl. 59 ods. 9 smernice (EÚ) 2019/944, podľa ktorého má ÚRSO v prípade prenosových a distribučných taríf zverejňovať aj spôsob výpočtu navrhovanej alebo stanovenej ceny. Táto požiadavka je zabezpečená zakotvením povinnosti zahrnúť spôsob výpočtu navrhovanej alebo stanovenej ceny do odôvodnenia cenového rozhodnutia, ktoré sa podľa ods. 12 zverejňuje na webovom sídle ÚRSO.

Súvisiace legislatívno-technické úpravy.

K bodom 39 a 40 (§ 15)

Ods. 3 vymedzuje účastníkov konania o vecnej regulácii podľa ZoR, a je tak špeciálnou úpravou vo vzťahu k § 14 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správneho poriadku). Doterajšie obecné vymedzenie účastníkov konania o vecnej regulácii na návrh, kedy podľa doterajšieho znenia ods. 3 je účastníkom takého konania len navrhovateľ, sa rozširuje pre prípad konania o zrušení miesta pripojenia – v týchto prípadoch je žiaduce, aby účastníkom konania bol aj ten, ktorého miesto pripojenia sa má zrušiť, teda o ktorého právach a povinnostiach sa v konaní rozhoduje.

V ods. 6 sa mení spôsob vypracovania a schvaľovania prevádzkových poriadkov PDS a prevádzkovateľa distribučnej siete. V prípade prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy a prevádzkovateľa distribučnej siete, ku ktorej je pripojených menej ako 100 000 koncových

odberateľov plynu (t. j. obdoba prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy), sa navrhuje, aby sa sám mohol rozhodnúť, či spracuje a predloží ÚRSO na schválenie prevádzkového poriadok alebo sa rozhodne vlastný prevádzkový poriadok nespracovávať, a v takom prípade bude mať povinnosť prevziať vzorový prevádzkový poriadok a oznámiť to ÚRSO.

V nadväznosti na novú úpravu verejných konzultácií v § 19a ZoE a v súlade s novou úpravou § 19 ods. 8 a § 37 ods. 7 ZoE sa tiež v ZoR zakotvuje povinnosť PPS, prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy, OKTE, prevádzkovateľa prepravnej siete, prevádzkovateľa distribučnej siete, ku ktorej je pripojených viac ako 100 000 koncových odberateľov plynu, a prevádzkovateľa zásobníka predložiť ÚRSO spoločne s návrhom prevádzkového poriadku (alebo jeho zmien) aj záznam o vykonanej verejnej konzultácii.

K bodom 41 a 42 (§ 21)

V súlade s čl. 63 ods. 1, 4 a 8 smernice (EÚ) 2019/944 sa na všetky miesta, kde sa hovorí o usmerneniach Európskej komisie, dopĺňajú aj sieťové predpisy. ÚRSO teda môže požiadať ACER o stanovisko k súladu jeho rozhodnutia so sieťovými predpismi, podať podnet na preskúmanie súladu rozhodnutí iných regulačných orgánov so sieťovými predpismi a má povinnosť zrušiť také rozhodnutia, v prípade ktorých Európska komisia rozhodne o nesúlade so sieťovými predpismi.

K bodu 43 (§ 21a)

Aktualizácia odkazu 35a.

K bodu 44 (§ 21b)

Nový § 21b transponuje čl. 59 ods. 1 písm. c) smernice (EÚ) 2019/944. Koncept koordinovaného rozhodovania však nie je novou záležitosťou vyplývajúcou z CEP, lebo koordinované rozhodnutia predvídajú už niektoré doterajšie právne predpisy, napr. nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1364/2006/ES a menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009. Princíp koordinovaného rozhodovania spočíva v tom, že každý národný regulačný orgán vydáva rozhodnutie podľa právneho poriadku danej krajiny, pri vedení konania a vydávania rozhodnutia však spolu majú národné regulačné orgány spolupracovať a vzájomne sa informovať. Z tohto dôvodu je navrhovaný ods. 1, podľa ktorého v prípadoch, v ktorých sa vedie správne konanie o vydanie koordinovaného rozhodnutia, má ÚRSO pred vydaním rozhodnutia informovať o koncepte rozhodnutia príslušné regulačné orgány členských štátov, ktoré sa podieľajú na rozhodovaní v danej veci. Zmyslom je procesne upraviť povinnosť informovania ostatných regulačných orgánov o zamýšľanom vydaní rozhodnutia, a tým umožniť koordináciu pri vydaní rozhodnutia.

Ods. 2 upravuje situáciu, kedy v dôsledku skutočnosti ustanovenej osobitným predpisom (napr. uplynutie lehoty pre vydanie rozhodnutia podľa čl. 6 ods. 10 nariadenia (EÚ) 2019/942) národné regulačné orgány stratia právomoc vydať koordinované rozhodnutie (vznikne právomoc ACER vec rozhodnúť) a je potrebné vysporiadať sa procesne so zahájeným správnym konaním. Navrhuje sa preto, aby v týchto prípadoch ÚRSO rozhodnutím vedené správne konanie zastavil. S ohľadom na to, že ÚRSO už nemá právomoc vo veci rozhodnúť, navrhuje sa neumožniť podanie odvolania proti rozhodnutiu o zastavení konania.

Keďže riešenie veci, v ktorej národné regulačné orgány vydávajú koordinované rozhodnutia, závisí na tom, aby rozhodnutia všetkých príslušných regulačných orgánov boli vydané v danej lehote a s rovnakým spôsobom riešenia veci, je potrebné procesne upraviť situáciu, kedy by došlo k vydaniu rozhodnutia ÚRSO a iný regulačný orgán by v určenej lehote

rozhodnutie nevydal alebo by dospel k inému spôsobu riešenia veci. V takom prípade ustanoví ods. 3, že je nevyhnutné vydané rozhodnutie z vlastného podnetu zrušiť, pretože daná vec nebola rozhodnutá v koordinácii všetkých príslušných regulačných orgánov. Spravidla v týchto prípadoch dôjde k tomu, že vznikne právomoc ACER vec rozhodnúť a národné regulačné orgány nebudú naďalej príslušné vec posudzovať na národnej úrovni.

K bodu 45 (§ 22)

Doplnenie povinností regulovaných subjektov v ods. 4 písm. e) súvisí s potrebami úradu pri výkone a kontrole regulácie kvality.

K bodom 46 a 47 (§ 24)

Do ods. 2 písm. u) sa dopĺňa povinnosť definovať v pravidlách trhu postup pri zmene agregátora – ide o zosúladienie s úpravou splnomocnenia v § 40 ods. 4 písm. u). Zmena v ods. 2. písm. v) je len formálna a súvisí so zrušením definície zraniteľných odberateľov v ZoR.

K bodu 48 (§ 26 až 28)

Aktualizácia odkazu 48.

K bodom 49 a 50 (§ 31)

Do ods. 3 písm. b) sa dopĺňajú ako predmet kontroly v kontrolovanom subjekte aj právoplatné rozhodnutia ACER, čo súvisí s úpravou v § 9 písm. b) piatom bode. Spresnenie znenia platného ods. 4 vyplývajúce z požiadavky a aplikačnej praxe úradu v oblasti výkonu kontroly v sieťových odvetviach.

K bodu 51 a 52 (§ 34 a § 35)

Spresnenia vyplývajúce z požiadavky a aplikačnej praxe úradu v oblasti výkonu kontroly v sieťových odvetviach.

K bodom 53 až 63 (§ 36)

Na základe zmeny § 15 ods. 6 sa spresňuje predmet správneho deliktu podľa súčasného ods. 1 písm. e) – po novom sa sankcionuje nepredloženie prevádzkového poriadku (alebo jeho zmeny) ÚRSO, príp. neoznámenie prevzatia vzorového prevádzkového poriadku – a ruší sa ods. 1 písm. ae) za účelom odstránenia duplikácie v zákone. Rovnako sa spresňuje vymedzenie správneho deliktu podľa ods. 1 písm. ag) (doterajšie písm. ah)) a ods. 2 písm. e).

Ďalej sa ruší správny delikt podľa ods. 1 písm. ai), a to z dôvodu, že v súčasnosti už ZoR žiadnu povinnosť predložiť obchodné podmienky na schválenie ÚRSO neukladá.

Zavádza sa nový správny delikt v ods. 1 písm. ak), a to na základe novej kompetencie ÚRSO v prípade riešenia sporu podľa § 38 (možnosť vyžadovať od účastníkov sporového konania predloženie všetkých dôkazov na podporu ich tvrdení, vyžadovať vysvetlenie, nahliadať do obchodných alebo iných záznamov).

Aktualizácia odkazu 54.

Súvisiace legislatívno-technické úpravy.

K bodu 64 (§ 37)

V ods. 1 sa k právu koncového odberateľa elektriny na alternatívne riešenie sporov dopĺňa aj právo na alternatívne riešenie sporov s agregátorom ako novým účastníkom trhu s elektrinou podľa čl. 17 ods. 3 písm. f) a čl. 26 ods. 1 a 3 smernice (EÚ) 2019/944.

K bodom 65 až 67 (§ 38)

V § 38 dochádza k rozšíreniu doterajšej právnej úpravy pre riešenie sporov pred ÚRSO o spory medzi agregátorom a inými účastníkmi trhu s elektrinou (v súlade s požiadavkou čl. 17 ods. 3 písm. f) smernice (EÚ) 2019/944) a v súlade s čl. 59 ods. 3 písm. e) smernice (EÚ) 2019/944 aj k rozšíreniu kompetencií ÚRSO pri rozhodovaní sporov medzi vymedzenými subjektmi (navrhuje sa možnosť ÚRSO vyžadovať od účastníkov sporového konania predloženie všetkých dôkazov na podporu ich tvrdení, vyžadovať vysvetlenie, nahliadať do obchodných alebo iných záznamov). Dopĺňa sa nový ods. 7, ktorý reflektuje na požiadavku a aplikačnú prax úradu v oblasti riešenia sporov.

K bodu 68 (§ 39)

Dopĺňa sa nový ods. 1, ktorý súvisí s vymedzením cieľov ÚRSO v § 4 a transponuje čl. 58 smernice (EÚ) 2019/944.

K bodom 69 až 78 (§ 40)

V ods. 4, ktorý vymedzuje obsah pravidiel trhu, sa upravujú niektoré existujúce splnomocňovacie ustanovenia alebo sa vkladajú nové:

- v písm. h) sa dopĺňajú podmienky obstarávania podporných služieb a poskytovania a obstarávania flexibility (nadväzuje na úpravy v § 28 ods. 5 až 7 a § 31 ods. 6 a 7 ZoE);
- splnomocnenie podľa písm. k) obsahuje po novom aj postupy prenášania zodpovednosti za odchýlku medzi účastníkmi trhu (ako reakcia na úpravy v § 15 ods. 8 a 9 ZoE);
- písm. m) sa uvádza do súladu s existujúcimi odkazmi na pravidlá trhu v ZoE (viď § 28 ods. 1 písm. j) ZoE);
- v písm. q) sa dopĺňa, že pravidlá trhu okrem podmienok vyúčtovania za dodávku elektriny/plynu určia aj podmienky informácií o vyúčtovaní za dodávku elektriny/plynu (s ohľadom na nový § 17f ZoE a transpozíciu čl. 18 smernice (EÚ) 2019/944) a ďalej sa dopĺňa aj vyúčtovanie za poskytnutie flexibility poskytovateľom flexibility (tiež v nadväznosti na nový § 17f ZoE);
- v písm. t) sa ruší časť týkajúca sa zmeny dodávateľa elektriny, keďže tá je dostatočne vymedzená v nasledujúcom písm. u), a k splnomocneniu ohľadom registrácie tu uvedených subjektov sa dopĺňa aj stanovenie postupu pri zmene registrovaných údajov;
- v písm. u) sa popri zmene dodávateľa elektriny/plynu dopĺňa zmena agregátora (s ohľadom na po novom upravený proces zmeny agregátora v § 17d ZoE), zmena koncového odberateľa v odbernom mieste (s ohľadom na § 17d ods. 7 ZoE) a podmienky dodávok viacerými dodávateľmi v jednom odbernom mieste (úprava obsiahnutá v § 35 ods. 1 písm. h) a v prípade plynárenstva obecné v § 17d ods. 1 ZoE);
- v písm. y) sa dopĺňajú údaje po vyhodnotení aktivovanej flexibility, uskladňovania elektriny a zdieľania elektriny (s ohľadom na novú úpravu v § 37 ods. 6 písm. l) ZoE) a údaje po vyhodnotení zdieľania plynu;
- v písm. aa) sa splnomocnenie uvádza do súladu s odkazmi na pravidlá trhu v ZoE (§ 18 ods. 3, 6, 8 a 15 ZoE);
- písm. ac) zohľadňuje existujúce a nové odkazy na poskytovanie informácií OKTE podľa pravidiel trhu v ZoE (§ 27 ods. 2 písm. h), § 27a ods. 2 písm. h), § 28 ods. 3 písm. s), § 31 ods. 3 písm. g), § 34 ods. 2 písm. b), § 34a ods. 2 písm. c), § 35 ods. 5 až 7, § 35a ods. 3 až 6 ZoE);

- nové písm. ad) obsahuje splnomocnenie k úprave podmienok prístupu k údajom koncového odberateľa elektriny poverenými osobami (tomu zodpovedá ustanovenie § 37a ods. 7 ZoE);
- nové písm. ae) sa týka stanovenia podmienok vyhodnocovania odchýlky subjektu zúčtovania pri aktivovanej flexibilita (v nadväznosti na povinnosť stanovenú v § 37 ods. 6 písm. c) ZoE);
- nové písm. af) splnomocňuje ÚRSO k stanoveniu podmienok vyhodnotenia aktivovanej flexibility, uskladňovania elektriny a zdieľania elektriny (táto úprava súvisí s povinnosťou OKTE stanovenou v § 37 ods. 6 písm. l) ZoE) a tiež zdieľania plynu;
- nové písm. ag) obsahuje splnomocnenie k stanoveniu podmienok prístupu k dátovému a funkčnému rozhraniu elektronického systému OKTE, pravidiel jeho prevádzky a používania a rozsah činností vykonávaných prostredníctvom elektronického systému OKTE (v súlade s odkazom na pravidlá trhu v § 37 ods. 11 ZoE);
- nové písm. ah) obsahuje doposiaľ chýbajúce splnomocnenie (na pravidlá trhu sa odkazuje v existujúcom § 31 ods. 3 písm. p) a § 64 ods. 7 písm. k) ZoE);
- nové písm. ai) obsahuje doposiaľ chýbajúce splnomocnenie (na pravidlá trhu sa odkazuje v existujúcom § 28 ods. 3 písm. t) ZoE);
- nové písm. aj) obsahuje doposiaľ chýbajúce splnomocnenie (na pravidlá trhu sa odkazuje v existujúcom § 28 ods. 3 písm. u), § 31 ods. 3 písm. i), § 34 ods. 1 písm. e) a tiež v novom § 34a ods. 1 písm. d) ZoE);
- v novom písm. ak) sa zakotvuje splnomocnenie k ustanoveniu podmienok obmedzovania aktivácie flexibility zo strany PPS a PDS (nadväzuje na § 28 ods. 1 písm. r), § 31 ods. 1 písm. j) a § 34a ods. 2 písm. f) ZoE),
- nové písm. al) obsahuje splnomocnenie k stanoveniu podmienok obmedzovania výroby elektriny pri riadení výroby elektriny (súvisí s § 33 ods. 3 a 7 ZoE),
- nové písm. am) obsahuje splnomocnenie k úprave podmienok zistenia hodnôt odberu alebo dodávky elektriny náhradnými spôsobmi (nadväzuje na § 40 ods. 4 ZoE),
- nové písm. n) splnomocňuje ÚRSO k stanoveniu rozsahu a spôsobu zabezpečenia množstva elektriny a plynu a termíny a rozsah predkladania údajov o zabezpečenom množstve elektriny a plynu (súvisí s novým § 34 ods. 11 a § 69 ods. 7 ZoE).

Zvyšné nové odkazy na pravidlá trhu v ZoE sú už pokryté existujúcimi splnomocňovacími ustanoveniami v ods. 4.

K bodu 79 (§ 41)

Zmeny súvisia s úpravou značenia odsekov v odkazovaných paragrafoch.

K bodu 80 (§ 45i)

K § 45i

Podľa prechodného ustanovenia v ods. 1 sa na konania okrem cenových konaní začaté pred účinnosťou návrhu zákona uplatní doterajšie znenie ZoR. Ide najmä o konania vo veciach správnych deliktov, pre ktoré platí, že sa protiprávnosť konania posudzuje podľa právneho predpisu účinného v čase spáchania deliktu, neskoršieho vtedy, keď je to pre páchatel'a výhodnejšie. Ďalej sa podľa doterajších predpisov bude postupovať pri dokončení konaní vo veciach vecnej regulácie, aby sa napr. usporiadanie verejných konzultácií podľa § 19a ZoE použilo na konania, ktoré budú zahájené po nadobudnutí účinnosti nových predpisov. Cenové konania sa dokončia podľa novelizovaného znenia zákona, keďže sa zavádza čiastočná deregulácia cien dodávok elektriny a plynu.

Prechodné ustanovenie v ods. 2 zaisťuje, aby do nadobudnutia účinnosti novelizovaných pravidiel trhu zostala v platnosti a účinnosti vyhláška v doterajšom znení.

K Čl. IV

Dátum účinnosti návrhu zákona sa navrhuje 1. októbra 2022. Niektoré časti zákona nadobúdajú účinnosť od 30. júla 2022.